

PROLETAREC

Slovensko Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

ŠTEV.—VOL. 718.

CHICAGO, ILL., 16. junija (June 16th), 1921.

LETO—VOL. XVI.

Upravišтво (Office) 3639 WEST 26th ST., CHICAGO, ILL.—Telephone Rockwell 2864.

Z AMERIŠKEGA INDUSTRIALNEGA BOJIŠČA.

Zedinjene države so danes kapitalistično ena najbolj razvitih dežel. To se pravi, kapitalizem je tu razvit kot nikjer drugje in kapitalisti so tu razredno zavedni kot v nobeni drugi deželi. Ameriški kapitalizem je danes najmočnejša trdnjava reakcije in iz Amerike prihaja vzpodbujanje za boj kapitalistom tistih dežel, kjer proletarijat ogrožava obstoj današnje družbe. Vsa ameriška industrija je takorekoč eno telo, ena industrija izpopolnjuje drugo. Koncentrirana je, vlada se jo z ene točke, iz finančnega New Yorka.

Ogromna je moč ameriškega kapitalizma, močnejša, kakor je moč vlade katerekoli dežele. Vsa notranja in zunanja politika gre v soglasju z željami nevidne vlade finančne Amerike. Ima razvito časopisje, s katerim se ne more meriti časopisje nobene druge dežele. Najspodobnejši talenti so v službi kapitalizma. In organizem ameriškega kapitalizma se še vedno izpopolnjuje.

Ameriški privatni interesi so vzeli v zakup "patriotizem." Odeli so se v zastavo te republike in se proglasili za stoprocentne patriotske borec za ohranjanje obstoječih institucij. V ta namen so ustanovili številne organizacije, ki jih financirajo, dokler služijo njihovu namenu, oziroma, dokler so jim potrebne. Imajo organizacije, katerih zadača je nastopati nasilno proti elementom, ki delujejo "proti obstoječim institucijam." Imajo organizacije, ki delujejo "legalno" za ohranitev ameriških ustanov in tradicij. Vse, kar vrše, pa ima prozoren namen: uničiti vsako gibanje med delavstvom, ki kolikaj ogroža privatne interese.

Ameriški kapitalizem se je med vojno pojačal kakor še nikdar poprej. Nagrabil si je bogastva o kakršnih nismo bili vajeni slišati pred vojno. Toda pri tem se je pripravljaj na ofenzivo proti organiziranemu delavstvu, kadar bodo prilike ugodne za take ofenzive. Delavstvu so dopovedovali v svojem časopisju, da se plač ne bo nikoli več znižalo. Brezposelnosti, kakršne smo poznali pred vojno, se več ne povrnejo. Ker večina delavstva uživa svojo "duševno hrano" le iz kapitalističnega časopisja, se je v resnici tudi udala topi brezbriznosti in se ni niti najmanj brigala, da bi se zavarovala pred kapitalističnimi napadi. To velja seveda za tisti del ameriškega delavstva, ki je za socialistično gibanje indiferenten in se včasih k večjemu pobriga za delovanje v svojih unijah. Tako delavstvo je na žalost v Zedinjeni hadržavah še v večini.

Prišla je brezposelnost, zniževanje plač in pa neizprosni boj proti unijam. Ampak preje so privatni interesi sistematično potisnili vse radikalno gibanje k steni. Progoni in nasilja so bili na dnevnem redu proti delavstvu, organiziranemu v vrstah "Industrialnih delavcev sveta," v socialistični stranki in v komunističnih skupinah. Pri tem delu so jim direktno ali indirektno pomagali tudi vodilni elementi v reakcionarnih ameriških strokovnih unijah. Radikalci so obratno vršili boj proti reakcionarjem v unijah in tako se je organizirano gibanje ameriškega delavstva vsestransko oslabilo.

Vse stavke v zadnjih par letih so bile izgubljene, in če so uspeli, so bili uspehi neznatni, nevredni žrtev, ki jih je doprineslo delavstvo v svojih borbah. To je zato, ker ameriško delavstvo dovoli svojim sovražnikom, da mu diktirajo taktiko in mu izbirajo bojišča. Ameriško delavstvo je vedno v obrambnem boju. Kapitalizem vodi ofenzivo.

Sistematičen boj za odprto delavnico, kakor ga je povzel ameriški kapitalizem sedaj, datira v industrialne boje v Seattlu v poletju leta 1919. Od takrat so se vršile številne konference industrialnih magnatov, ki so izpopolnjevali načrte za ta boj. Propaganda s tiskano in ustmeno besedo se je razvila do popolnosti.

Boj se torej vrši za "odprto delavnico," kar pomeni, da hočejo imeti delodajalci pravico nameščati v svojih obratih kogar hočejo, neoziraje, ali je prizadeti član unije ali ne. "Odprta delavnica je ameriška institucija in sloni na načelih ameriške svobode, medtem, ko je unijska ali zaprta delavnica diktatorstvo in tiranstvo, ker jasno določa, kdo sme in kdo ne sme delati v unijskih obratih." To so argumenti visokoplačanih besednikov ameriškega kapitalizma. Kar v resnici hočejo, je zaprta delavnica, zaprta za člane unij. Tisoče in tisoče delavcev se iz ameriških industrialnih obratov vsako leto odpušča samo zato, ker so aktivni v radikalnem delavskem gibanju. To se prakticira najbolj v "odprtih delavnicah," ki pa seveda niso odprte za tiste delavce, ki znajo misliti s svojimi možgani.

Kdo nosi odgovornost za šibkost organiziranja delavstva v teh bojih? Mnogi trdijo, da pade krivda na radikalne elemente, ker so s svojo radikalno taktiko porušili slog v unijah (katere nikdar bilo ni) in s tem oslabil moč organizacije. Drugi, ki pa niso sami radikalci, dolže Gompersa in njegove pristaše, ker so s svojo taktiko povzročili, da je ameriško delavstvo ostalo daleč zadej za razvo-

jem; kajti med tem, ko se je kapitalizem razvijal in koncentriral, se je ameriško delavstvo, organizirano v Ameriški delavski federaciji, držalo starih potov in stare taktike. Dokler so bila podjetja še razdružena, je bil boj ene strokovne unije v enem podjetju lahko uspešnejši; danes je to drugače. Največji greh ameriškega strokovnega unionizma, v kolikor se tiče štrajkov, je v tem, da v enem in istem podjetju ali obratu ena stroka delavcev stavka, medtem ko druga dela. En tak slučaj je sedaj v Chicagu v pekovskem obratu: peki so na stavki, vozniki, ki razvažajo kruh, pa delajo naprej. In oboji so v uniji, peki imajo svojo in prevozniki svojo. Kompanije so najele skebe, unijski prevozniki pa razvažajo kruh, ki ga pečejo skebi. Tako pomaga ena unija zlomiti stavko druge unije in to se v ameriškem unijskem gibanju vedno ponavlja.

Ali so neznatni uspehi dolgoletnih bojov nekaterih ameriških unij vredni žrtv, ki so jih morale dati v svojih bojih za izboljšanje delovnega stanja in življenjskih razmer? In ali ne bi bili uspehi lahko mnogokrat večji, če bi se vodil boj za delavske interese tako kot bi se moral vršiti?

Vse nazadnjaške unije stojе še vedno na stališču nepriznavanja razrednega boja. Še vedno verujejo, da moreta živeti v slogi med seboj podjetnik in delavec. Edini cilj jim je povišanje plače in skrajšanje delavnika ter malenkostne socialne reforme. V svoje vrste ne dopuščajo nikakršne socialistične propagande in v tem oziru so take unije dobre zaveznice kapitalistov, četudi nezavedno.

Gompers in vsa unijska reakcionarna gospoda bi se lahko mnogo naučila od unije krojačev (Amalgamated Clothing Workers of America). Njo so vzeli kapitalisti za prvo tarčo, toda si niso izbrali pravo. Delavstvo te unije je **razredno zavedno** in veruje v razredni boj. Končni cilj ji je več kakor pa povišanje plače za kakih 25c na uro. Za izobrazbo svojega članstva stori več kot katerakoli druga unija njene velikosti; v vseh bojih zavednega delavstva nudi ona vsestransko pomoč. Za zadnjo stavko delavstva v jeklarski industriji je prispevala \$100,000, torej več, kot pa najsibo katera druga unija. In organizacija Amalgamated Clothing Workers ni večnjena v A. F. of L. Od leta 1915 je dosegla že velikanske uspehe in mnogo prispevala v korist resničnega delavskega gibanja v tej deželi. Nasprotnike pa ni imela samo med kapitalisti, ampak tudi med vodilnimi krogi A. F. of L., ki so ji ob raznih priložnostih metali polena pod noge.

Tudi A. F. of L. ima nekatere zahteve, ki se lahko smatrajo za napredne. Semintje se na kaki njeni konvenciji govori celo o socializaciji. Vse pa je le pena in pesek v oči, kajti ljudje, ki jo kontrolirajo, ravno tako sovražijo socializem, kakor kapitalisti.

Sramota za ameriško delavstvo v A. F. of L. je, da še vedno dopušča svojim najvišjim uradnikom moledovati za "koncesije" na konvencijah kapitalističnih strank. Ne samo to, ampak pomagajo od svoje strani na svoj način potlačevati vsako gibanje med tistim delom delavstva, ki je spoznalo blaz-

nost taktike, ki jo igra eksekutiva Ameriške delavske federacije in njeni privrženci.

Na drugem mestu v tej izdaji je priobčen članek, ki ga nam je poslal Ben Goggin, dolgoletni organizator unije rudarjev po zapadu. Uredništvo se s člankarjem v mnogih ozirih ne strinja, najmanj pa še odobrava apele na kapitaliste, da naj se "poboljšajo ter postanejo dobri ljudje," če nočejo, da se tudi v Ameriki ponovi ruski slučaj. Če je v delavskem gibanju kaj neplodno, tedaj je prav gotovo neplodno vsako apeliranje na kapitaliste, naj se poboljšajo. Mnogi kapitalisti so kot individui zelo dobri ljudje. Celo dobrotelstvo podpirajo in ustanavljajo različne fonde, ki imajo na en ali drug način služiti človeštvu. Ampak delavstvo nima opraviti z individualnimi kapitalisti kot takimi, ampak s kapitalizmom kot razredom. In v tem je greh nazadnjaškega ameriškega unionizma, ker ne pozna gospodarskega ustroja, ker se ni nikdar posvetil študiranju ekonomskega razvoja. Mesto, da bi imeli tu jako armado zavednega delavstva, ki bi vedela kaj hoče in ki bi znala voditi svoj boj, ki bi poznala svoje cilje, imamo tu jokave apele in grožnje malenkostnih unijskih voditeljev, ki so glasnile tedaj, kadar je treba obsojati Rusijo ali pa celo amsterdamsko internacionalo strokovnih unij. Torej celo v Amsterdamu so jim preveč radikalni!

Kako bo izšlo ameriško delavstvo iz sedanjega boja?

Vse, kar je zdravega, bo ostalo. Unionizem bo dobil udarec, kajti boj ni niti od daleč končan, to je, kapitalistična ofenziva bo trajala še precej časa. Sedanji čas je kakor nalašč za njihovo ofenzivo in tisti, ki se tolažijo, da bodo v kratkem zopet boljši časi, so obsojeni na nova razočaranja. Ameriško delavstvo je hotelo v Washingtonu republikansko administracijo, da bo dala deželi "zopet dobre čase." Mesto dobrih časov pa mu je dala vse kaj drugega.

Dokler se ameriške strokovne unije ne postavijo na stališče razrednega boja, dokler ne bodo podvzele akcije za izobraževanje svojega članstva na razredno zavedni podlagi, dokler mu bodo utepale mržnjo proti socializmu, toliko časa se kapitalizmu ni bati ničesar, pač pa se je bati za unije, da se zrušijo v razvaline. Nekaj jih že gre rakovo pot, ene so že popolnoma oslabele, mnogo pa jih je v sedanjih bojih čisto nezmožnih, da bi se postavile uspešno v bran.

Morda bo ta kriza prinesla rekonstrukcijo tudi v gibanje ameriškega strokovno organiziranega delavstva. Morda bo delavstvo v teh zaostalih unijah spoznalo, da se ne izplača trošiti energije v bojih za sama povišavanja plač, ki se jih v največ slučajih ne doseže, v bojih pa se potrošijo stotisoči, ne da bi prinesli kake rezultate, ki bi se jih lahko smatralo za uspeh. Delavstvo mora pričeti misliti tudi na kaj drugega kot na večno štrajkanje.

Niso vse ameriške unije, pridružene k A. F. of L., reakcionarne. Ene so napredne, če že ne rečemo socialistične. Dobe pa se posamezne podružnice, katerih članstvo je razredno zavedno in delujejo, da pridobe tudi druge v svoj tabor. V tem oziru pred-

njači delavstvu po zapadu, posebno v Seattlu in nekaterih drugih mestih. Ti so jedro prerojenja ameriškega strokovnega delavstva, ki mora prej ali slej preiti iz starokopitnega cehovstva v industrialni unionizem.

Pohlep plutokratov po premo- či in bogastvih, ki jih ne rabijo.

Ben Goggin.

Z vidnimi instinkti divjaštva nastopajo plutokratični delodajalci te dežele v svojem desperatnem boju proti organiziranemu delavstvu. Vse organizirane sile reakcije in pohlepnosti so se združile, da zadajo smrten udarec vsemu, kar je doseglo delavstvo v mnogih težko dobljenih industrialnih bitkah. Nič prizanašanja ne poznajo; nič manj kot popolna kapitulacija in peonaža delavstva bo šele zadovoljila te bestialne pijavke. Komercialni klubi, trgovske zbornice, industrialne zveze in številne druge organizacije, ki imajo edini namen služiti privatnim interesom, četudi se odevajo s krinko stoprocentnega patriotizma, trošijo vse svoje energije v boju za uničenje delavskih uni. Za ta cilj se poslužujejo vseh sredstev in potov, najsibodo legalna ali nelegalna. Prodane marionete se v tem boju gibajo s prožnostjo, ki jim je lastna, kadarkoli potegnejo za nit njihovi gospodarji.

Pod krinko "amerikanizma" in "patriotizma" to zadnje zatočišče pijavk — in z izgovori, da delujejo za svobodo delavskega ljudstva proti arogantni in despotični nadvladi organiziranega delavstva in proti neameriški "zaprti delavnici", so se zakleli, da izbrisejo s pozorišča vsako formo delavskih uni. Radikalna ali konservativna unija, njim je to vseeno, vse se mora uničiti; ti veliki patriotje (?) so pokazali, da so leta čakali na ugodno priliko.

Če bi delavstvo stalo na enakem stališču in izkoristilo enako priložnost 1. 1917, če se ne bi hotelo boriti, razun pod pogojem, da se pristane v gotove njihove zahteve in pogoje, kaj bi rekli gospodje v zakonodajnih telesih in administrativna eksekutiva v Washingtonu milijonom velikega ameriškega ljudstva in narodom ostalega sveta?

Delavstvo je bilo potem dobro premišljenih načrtov, ki so jih skovali gospodarji, to je delodajalci, zavedeno v času, ki bi ga moralo izrabiti delavstvo za svoje organiziranje v vseh industrijah, ravno tako, kakor izrabljajo denarni kralji sedanje razmere in so izrabljali vsako priložnost, ki se jim je nudila, da so utrjevali svojo moč, brez obzira na pomanjkanje, trpljenje in druge neprilike med delavstvom. Če bi delavstvo izrabljalo priložnosti kakor jih ne, ter se organiziralo stoprocentno v vseh industrijah, bi sedaj ne imeli zniževanje plač in kampanje za "odprto delavnico". Ali vidite sedaj vaše napake? Ali vas nismo nepretrgoma svarili?

Skozi vrsto let so delodajalci pripravljali svoje

sile z največjo popolnostjo. Konsolidirali so svoje moči, pripravili ogromno blagajno, vse je bilo v redu in končno, izdan je bil klic pod orožje, čist in glasn. Skozi leta, ko so se pripravljali na ta boj, so besedili o takozvanih radikaleh in radikalnih unijah, da bi na ta način obdržali ljubo javnost v temi, da ne bi videla, kaj so njihovi glavni cilji. Oni so realizirali, da so konstruktivni radikale misleci in da ustvarjajo; z njimi v delavskem gibanju imajo računati z nasprotnikom, ki se ga mora vpoštevati; ker znajo misliti, tudi poznajo cilje in načrte gospodarjev; treba jih je torej iztrebiti iz delavskega gibanja in ob enem pomesti tudi s takozvanimi "radikalnimi unijami", potem se bodo počutili varne in bodo lahko pričeli z ofenzivnim bojem proti vsemu organiziranemu delavstvu. Ampak iztrebiti "radikale" iz uni ali zrušiti delavske organizacije je mnogo težja stvar kakor pa mislijo dividendni patriotični izkoriščevalci.

Recimo, da bi oni uspeli v svojih prizadevanjih — kaj potem? Ne pozabite na zgodovino, ki uči, da je povsod, kjer je vladala velika opresija, izbruhnila ob času tudi revolucija; in postopanje denarnih grabežev, ki hočejo v svojem blaznem pohlepu iztrgati srca ljudstvu, ustvarja na tisoče "rdečih" boljševikov, dasiravno tega ne realizirajo. Zgodovina Zedinjenih držav nam pove, da je vsled opresije izgubila Anglija eno najboljših kolonij; Irska je danes v vrtincu civilne vojne vsled opresije od strani Anglije, ravno tako Indija s svojimi številnimi milijoni. Drug jasen vzgled je Rusija, kjer je bilo ljudstvo zatirano in preganjano skozi stoletja od carja in vladajočega razreda. Plemstvo je živelo v veri, da bo v stanu za vedno tiščati k tlom svoje podanike, da se bo s terorizmom preprečilo evolucijo, in zato so pošiljali tiste, ki se niso podali, v ledene pokrajine na severu cesarstva v pregnanstvo. Ampak ko je vladajoča gospoda jedla in pila ter se veselila, se je med ljudstvom polagoma budil duh maščevanja in končno je bruhnil z vso silo na dan in pomel z vsem vladajočim razredom; in tako se jih mnogo, ki so preje zatirali, potepa po svetu in iščejo, kje bi dobili jesti in prostor, kje bi spali. Bodite pazni, gospodje, da ne izgubite tla pod nogami. Če ne želite Trockija in Lenina, se ravnajte po Gompersovih nasvetih. Se ne brigade? "Božji mlini meljejo počasi pa sigurno". Da, bitka je v teku, ampak ali ste že mislili, da morda pomeni vaš Waterloo? Vaše akcije so bile in so brezdvomno tudi sedaj povzročiteljice velikega trpljenja med delavskimi množicami. In če se pomisli na pomakanje, ki ga povzročate; da ste odgovorni za tisoče ostarelih očetov in ljubljenih mater ter njihove otroke; ta mladina, nedolžna kakor je, nepoznajoča nadloge sveta, plaka in prosi kruha; mnogo otročičev plaka na prsih mater in hoče mleka; skrbipolne matere pa nimajo sredstev, da bi ga oskrbele; te in tisoče drugih krivičnosti, ki jih trpe matere in mladina, bodo zapisane v srcih in v dušah delavske mase. Morda boste dosegli začasno zmago, ampak vsejali boste seme sovraštva in maščevanja, vsled vaše neumnosti

in stupidnosti, vsled vašega pohlepa po zlatu in moči in bogastvu, kar vas je upijalo; in ne pozabite: "Karkoli sejete, to boste tudi želi".

Vi, gospodje posestniki železolivaren, vi lahko odklonite prodajati stavbinsko železnino podjetnikom, ki vposlujejo unijsko delavstvo; vi lahko uničite podjetnike, ki nočejo izvrševati vaših povelj, ampak zapomnite si, da pride tudi za vas dan obračuna, ko boste morali plačati polno ceno za vaše čine. Vaše sedanje akcije bodo v pripomoč ojačanju delavskih vrst in mu pomagala do večje aktivnosti in solidarnosti. Uničite sedanje delavsko gibanje in iz razvalin se bo porodilo novo, močnejše in bojevitejše delavsko gibanje; ali to, ali pa kakor mi je rekel pred kratkim neki sodnik: "Uničite unijske, pa bomo dobili individualne akcije". Individualne akcije pomenijo akcijo drhali in drhal je slaba stvar za pijavke kot ste vi. Kakor veste, da se je med vojno napravili izrek, da mora vsakdo, ki je fizično sposoben, "v vojno ali pa delati" in da je ta ukaz podpirala vlada. S tistimi delavci, ki se niso takoj pokorili temu ukazu, se je takoj postopalo po izdanih naredbah. Kaj pa današnja situacija? Milijone jih je, ki bi radi delali, pa jim je odrečeno od tistih, ki lastujejo delovna sredstva. Ali je vlada stopila vmes in zagrozila delodajalskim interesom z denarnimi kaznimi ali z zapori, če ne bodo imeli svojih tovarov in drugih podjetij odprtih obratu? In nadalje, imamo postavke, ki določajo, da se ne sme zapostavljati unijskih delavcev. Ali bodo gospodje, ki odslavlajo unijske delavce in ki nočejo prodajati produktov iz svojih tovarov tistim podjetnikom, ki vposlujejo unijske delavce, kaznovani? Da počenja take stvari so sami priznali na preiskavi, ki se je vršila pred nedavnim v New Yorku. In kaj mislite napraviti vi? Ljudstvo trpi na pomankanju gmotnih sredstev za nakup živil, primanjkuje mu stanovanj, kurjave in drugih potrebščin, vlada pa se ne zgane. O da — vlada preiskuje? Kadar je preiskava v teku, se sempatja iznajde, da so visoki gospodje prizadeti in tedaj se s preiskavo preneha, o nji pa se nič več ne omeni niti besede. Če pa se more kaj najti na delaveh, tedaj se jim pritiskajo vsakojaki pečati in stvar se razglša po vseh kotih dežele, kazni pa se določa po najvišji meri, ki jo dopušča postava. Kdo so diktatorji tega velikega ljudstva? Ali niso gospodje z newyorškega Wall streeta? Da se prepričate, vprašajte g. Rockefellerja — on vam bo povedal. Milijoni lahko trpe, ampak v velike interese se ne sme umešavati: dopuščeno mora biti, da se maščevalno nastopa proti vsem, ki se ne strinjajo s taktiko privatnih interesov. Če bi bil naš dobri stari prijatelj Nikolaj (?) še živ, ali ne bi zardel sramu vsled naše demokracije?

Kadar zvezina vlada dovoli premogovniškim kraljem ukrasti ljudstvu v enem letu petnajst sto milijonov dolarjev, in zakonodajci v Washingtonu odklonijo sprejeti zakon, ki bi določil \$3,000,000 v pomoč bednim materam, da bi obvarovale 300,000 nedolžnih otročičev, kolikor jih umrje vsako leto

pred enim letom starosti vsled pomanjkanje prave hrane, potem taka vlada ni vlada — kakor jo imel v mislih naš nepozabni Lincoln — "od ljudstva za ljudstvo", ampak od roparjev za roparje.

Bog blagoslovi plutokrate, ki imajo vsega dovolj, in k vragu z delavci, ki producirajo vse in nimajo nič.

V tem članku sem rabil par ostrih desed, toda ne morem pisati drugače, ker razumem, koliko krivice, koliko mizerije, trpljenja in agonije povzroča milijonom in milijonom ljudi tolpa banditov z Wall streeta. In zato pišem tako, kakor mi vleva razum in srce.

Potek dogodkov v Rusiji.

Kljub bojem, ki jih je započel ataman Semenov v Sibiriji, je vsaj evropska Rusija sedaj rešena vpadov zunanjih sil, za kako dolgo, se seveda ne more prerokovati. Vsled te nove situacije se je v Moskvi pričelo resnejše misliti na gospodarsko obnovo. Sedaj so morali vladni organi trošiti skoro vse energije za obrambo proti zunanjim vpadalcem in kontrarevolucionarjem.

V zadnji izdaji smo priobčili Leninov govor, v katerem zagovarja novo smer v pogledu ekonomske politike napram kmetom. Mnogi so zakričali, da se je Rusija s sprejemom novega ekonomskega programa povrnila v kapitalizem. Mnogi idealisti (ali kakor jih imenuje Lenin, sanjači), so razočarani, ker stvari ne gredo tako gladko kakor so pričakovali. Lenin ni nikdar mislil, da nastane v Rusiji popoln socialistični družabni red že v treh letih, kajti "ljudi se ne more izpremeniti v treh letih, ampak šele v teku generacij". Lenin je sicer dejal, da bi bilo prehajanje v socializem mnogo hitreje tudi v Rusiji, če bi se izvršila socialna revolucija še v drugih, visoko razvitih kapitalističnih deželah. Ker se to še ni zgodilo, mora tudi gospodarska politika sovjetske Rusije računati s tem dejstvom.

V začetku junija so se v Moskvi vršile številne konference, kot četrti vseruski kongres strokovnih delavskih unij, katerega se je udeležilo 3000 delegatov, vseruski kongres delavstva kovinske industrije ter izredna konferenca komunistične stranke.

Kongres komunistične stranke se je vršil v marcu, na katerem je Lenin predložil svojo propozicijo glede stališča z ozirom na ekonomsko politiko napram kmetom. Na tej izredni konferenci pa se je razpravljalo o podrobnem načrtu glede obdavljenja kmetov, kooperativ, zunanje trgovine in svobodnega izmenjavanja v Rusiji sami ter podpiranja privatne iniciative v malih obratih.

Lenin je na tej konferenci zanikal, da pomeni nova ekonomska politika fundamentalni prelom načel komunistične stranke. Nova ekonomska politika je potrebna vsled posebnih razmer, ki vladajo v Rusiji. Čist komunizem bi se dalo uvesti le v deželi z visoko razvito, centralizirano industrijo in z velikim, dobro discipliniranim proletariatom. Lenin je izvajal, da Rusija sedaj še nima teh potrebnih ele-

mentov in če hoče obvarovati revolucijo, mora uravnati svojo ekonomsko politiko po razmerah kakršne so in paziti, da pri tem ne postavi v nevarnost obstoj novega režima, oziroma vlade delavstva in kontrolo delavstva nad industrijo.

Rusija je desorganizirana vsled vojne, notranjih revolucij, pomanjkanja živil, blokade, pomanjkanja sirovin in sploh vsled tega, ker je bilo rusko ekonomsko življenje še za časa carizma strašno zanemarjeno.

Rusija potrebuje sedaj stroje vseh vrst, sirovin, razne druge potrebščine in pa medsebojno kooperacijo za svojo rekonstrukcijo. Komunistična stranka, ki je na krmilu, mora v prvi vrsti skrbeti, da utrdi vso glavno nacionalno industrijo in potem se ni bati, da bi bil režim delavstva v nevarnosti.

Nadalje je argumentiral Lenin, da odvisi uspeh nove ekonomske politike od dveh pogojev: kmete se mora pridobiti, da bodo povečali pridelek živil in inozemski kapital se mora pridobiti za investicije v rusko industrijo.

Lenin je povdarjal, da bodo kmetje povečali produkcijo živil le, če bodo zagotovljeni, da bodo z njimi razpolagali po svoji volji, to je, da jih bodo lahko poljubno prodajali. Raditega je potrebno, da se preneha s prejšnjo politiko konfisciranja, ki je privedla kmete, da so skrivali svoje pridelke in zmanjšali produkcijo. Lenin je priznal, da je bila rekrutacija pridelkov potreba časa, kajti druge poti ni bilo v prvi periodi revolucije.

Gotovo je, da se bo z novo ekonomsko politiko obnovil močan razred privatnih posestnikov in malih kapitalistov, ki bodo vsi delali za profit. Saj trgovina niti dosedaj ni bila odpravljena, četudi je bila prepovedana. Nemogoče je, da se kapitalistične institucije, ali kramarska trgovina, ki je stara toliko časa kakor človeštvo samo, če se odšteje doba popolnega divjaštva, odpravijo čez noč. Lenin pravi, da se ni delavstvu ničesar bati od tega kapitalizma, dokler bo imelo v posesti železnice, vse glavne industrije in naravna bogastva ter politično moč za kontroliranje ekonomske aktivnosti. V teku razvoja bo socializirana industrija presegla popolnoma privatna podjetja in Rusija bo v stanu napraviti nadaljne korake v izpopolnjevanju socialističnega reda.

Zelo težko je danes natančno predvideti, koliko bo morala sovjetska Rusija še popuščati v korist kapitalizmu. Če pridobi tuje kapitaliste, da bodo izkoriščali njena naravna bogastva in gradili industrijo, se bodo morale koncesije v gotovih ozirih večati z eno z razvojem domačega in tujega kapitalizma v Rusiji. Obenem po se bo seveda razvijala tudi nacionalizirana industrija, ki bo odvagala naraščajoče vplive privatne industrije.

Med kmeti se bo pospeševala združna aktivnost, ki je v sedanjih razmerah edina pot, da se med njimi ustvari razumevanje dela skupnosti za skupnost.

V mnogih ruskih krajih vlada še vedno pomanjkanje živil. Dežela je ogromna in transportacijski sistem je slab. Vzelo bo več let, predno bo vsaj za

silo zadosten. Sploh se ga je v zadnjih mesecih precej izboljšalo, toda ker še nikdar ni odgovarjal potrebam Rusije, se ga ni moglo napraviti boljšega v času, ko so se vršili boji na vseh mejah Rusije.

Marsikdò se je zaničljivo smejal tistim, ki so že od vsega začetka trdili, da bo Rusija morala priti na to pot, ker jo bodo v to prisilile razmere. Dežela ne more postati socialistična, tudi če jo vladajo socialisti, ako je še ves ostali svet kapitalističen. Pač pa lahko stopnjeva približuje svoj ekonomski sistem socializmu. Rusija ne more sama ustvariti v sedanjih razmerah industrije, ki jo rabi za svoje potrebe, zato skuša dobiti v deželo inozemski kapitalizem, da ji jo pomaga graditi. Zakonov ekonomskega razvoja se ne more izpreminjati z navdušenimi govoricami. Po enem gotovem merilu gre ekonomski razvoj naprej od koraka do koraka, ki je do gotove meje enak v vseh deželah.

Na krmilu sovjetske Rusije so danes najspodobnejše moči, strokovnjaki vseh vrst, in ti so garancija Rusiji, da se bo razvijala in napredovala. Nobene bojazni ni več, da bi padla revolucionarna Rusija nazaj v reakcijo carizma. Premembe pa bodo še velike. Vzdržala se je z napor, ki jih občuduje ves svet, do danes in se bo vzdržala naprej. In tudi sanjači, utopisti in idealisti so ji bili potrebni, kajti v časih najhujše krize in največjih nevarnosti imajo pravi pogum le tisti, ki se zavedajo, da se bore za ideale. Kadar pridejo razmere v normalnejši štadij, pa je čas, da imajo prvo besedo praktični ljudje. In ti so danes dinamo nove Rusije.

Umazan konkurenčni boj.

V Chicagu obstoje izmed številnih dve velike družbe za prevažanje ljudi v taksijih, namreč Yellow Cab Company in Checker Taxicab Company, med katerima divja že dalj časa konkurenčni boj posebne vrste.

Yellow Cab Co. je ljubljenska privatnih interesov, ker v časih štrajkov prevaža skebe v in iz delavnic, da se jih na ta način varuje pred napadi štrajkarjev. Checker Taxicab Co. je bila organizirana na združni podlagi to je, vsak šofer je založil tolikšno svoto v podjetje, kolikòr stane en taksi. Podjetje je uspevalo bolj in bolj in je postajalo nevarno Yellow Co. Toda gospodje, ki so v vodstvu zadnje imenovane družbe, so si znali pridobiti koncesije od čikaških hotelov, od mestnih uradnikov, naklonjenost policije, drugih javnih funkcionarjev itd. Na ta način so hoteli popolnoma izključiti iz prometa taksije, ki jih lastuje Checker Co., in jo na ta način potisniti iz prometa, oziroma v bankrot. Yellow Co. je izdala velike svote za oglašanje v velikih čikaških dnevnikih, da se jih na ta način "pridobi" za zagovarjanje načinov njenega konkurenčnega boja proti Checker Co. Stvar pa ni šla prav gladko; pričel se je boj med šoferji obeh kompanij in listi so vsaki dan poročali o streljanju med njimi. Pred hotele v glavnem delu mesta so pričeli prihajati tudi taksiji Checker Co., in to je še bolj pod-

žgalo uradnike in šoferje Yellow Co., ki se morajo ravnati po ukazih gospodarjev, da so se zaletavali v taksije Checker Co.

Pred par dnevi je bil eden šoferjev od Yellow Co. v teh bojih ubit in ta dogodek je služil ljudem okoli Yellow Co., da so se z vso silo vrgli na svojo konkurentinjo Checker Co. Policija, ki je strani Yellow Co., je aretirala mnogo šoferjev od Checker Co., med njimi tudi Phillipa Foxa, katerega so obdolžili umora šoferja Yellow Co. Obdolženca so v uradu državnega pravdnika mučili na vse načine, da so iz njega izsilili priznanje umora. Prodano časopisje je potem z debelimi naslovi prineslo to vest, da očrni Checker Co. Ko pa je Fox prišel pred sodnika, se je zgrudil in z jokajočim glasom pripovedoval, kako so ga detektivni državnega pravdnika in policaji pretepali, suvali in mučili, da so izsilili od njega priznanje umora. Pred sodnikom je zanimal resničnost priznanja, ki ga je storil vsled mučenja, katerega ni mogel več prenašati. Na obrazu Foxa se je poznalo, da so po njem padali udarci pesti. Sodnik Wilson je obdolženega šoferja vzel iz področja državnega pravdnika in ga izročil šerifu.

Grossman, pravdnik Checker Co., je podal daljšo izjavo, v kateri pojasnjuje, kako je Yellow Co. najemala notorične pretepače, da bi dobili delo pri njegovi družbi in bi z napadi na šoferje konkurenčne družbe škodovali ugledu Checker Co. Nekaterim takim pretepačem se je posrečilo dobiti delo in ti so izvajali nasilja proti ljudem iste kompanije, ki jih je najela, da skušajo dobiti delo pri Checker Co. Obdolžil je mestno upravo, da je korumpirana od Yellow Co., bodisi, da so njeni uradniki direktno podkupljeni ali da imajo delnice ali pa kupone za brezplačno vožnjo. Raditega ne pričakuje nepristranske obravnave od uradov, ki so pod kontrolo mestne politične mašine in želi, da sprejme zadevo v roke generalno pravništvo države Illinois. Tudi se na vse mogoče načine ovira promet Checker Co. od strani mestnih oblasti, zato ima družba zelo težko stališče. Tendence Yellow Co. gre za tem, da dobi monopol nad prevažanjem v taksijih, da bo lahko določevala poljudne cene, ko se iznebi konkurence. Za ta cilj ji ni nobeno sredstvo preumazano.

Yellow Co. je ena največjih sovražnic unijskega delavstva in je bila aktivna v mnogih protiunijskih bojih. Delavei, ki se morajo včasih vsled enega ali drugega vzroka voziti v taksijih, naj si to družbo zapomnijo.

Mnogi vprašujejo, zakaj ni med delavstvom sloge. Naj rajše vprašajo, zakaj ni sloge med njimi in njihovimi sosedi delavei, zakaj so si ob vsaki priložnosti v laseh za vsako malenkost. Malenkostni boji prenehajo, kadar bo ljudstvo znalo kaj več kot besedičiti.

Karl Gareis, vodja neodvisnih socialistov na Bavarskem je bil zavrato umorjen. Umor so povzročili junkerji. V protest na ta zavrati čin bavarskih šovinistov je delavstvo proglasilo tridnevni generalni štrajk.

SEMINTJA.

Publicijski fond, konvencija A. F. of L. in irsko vprašanje. — Krompir za stonj. — Rojalistična poroka v Kopenhagenu. — Zarote. — Elija Tolstoj. — Pohlep po bogastvih. — Petra in Pavla peče zgaga.

John W. Hays je priporočal konvenciji Ameriške delavske federacije, ki zboruje v Denverju, naj ustanovi publicijski fond, iz katerega naj se potroši \$2-500,000 na leto za propagando v 346. velikih časopisih in v 8. največjih revijah (magazinih). Svoje priporočilo je utemeljeval s tem, da finančni interesi potrošijo ogromne svote za propagandno oglaševanje v časopisu za pridobivanje javnega mnenja. Enake taktike se mora poslužiti organizirano delavstvo, če hoče imeti simpatije javnosti v delavskih bojih.

Hays ne bi smel biti na vodilnem mestu v Ameriški federaciji dela kajti ta njegova sugestija pokazuje, da spada v pokoj, v kolikor se tiče delavskega gibanja. Z dvema in pol milijonom bi se ustanovilo vsako leto najmanj pet delavskih dnevnikov in več tednikov, ki so za delavstvo najboljše bojno orožje. Novice, članki, tisto, kar list piše in ne kar oglašja, ustvarja javno mnenje. Če kapitalistične firme dajejo svoje propagandne oglase časopisju, delajo to raditega, da ga podpirajo. Če je ta podpora v obliki dobro plačanih oglasov, se jim ne more očitati, da skušajo podkupiti list. Ampak lastniki časopisja dobro vedo, da so deležni take podpore le toliko časa, dokler je ves list urejen v smislu zagovarjanja privatnih interesov. Hays bi moral to vedeti, saj je član unijskega tiskarnega oddelka v uradu A. F. of L.

Železniško delavstvo bo oškodovano \$700,000, 000 na leto vsled znižanja plač. Nekatere železnice skušajo uvesti deseturni delavnik. Čikaški klavniški kralji zahtevajo nadaljno znižanje plač za svoje delavstvo. 60 tisoč delavcev je prizadetih, v transportni industriji pa nad dva milijona. In povprečna plača delavstva na železnica bo na podlagi znižanja \$125 mesečno. Naprej in naprej se ponavlja povest o znižanju plač, konvencija Ameriške delavske federacije pa je zaposlena za irskim vprašanjem, kakor da je to najvažnejši problem na vsem svetu. Svoboda za Irce hočejo, Rusijo ignorirajo, ker je delavska Rusija. Končno, na svetu je še precej narodov, ki so pod tujim jarmom. Konvencija ameriške delavske federacije tudi to pot ne bo sklenila nič takega, kar bi stremilo za odpravo sedanjega gospodarskega ustroja. In tudi če sklene, ne bo izvajala konsenkvenc, kajti ljudje, ki izrabljajo take konvencije za nacioliistične propagande, niso sposobni boriti se za svobodo delavstva v deželi v kateri živijo, niti ne za delavstvo v drugih deželah.

Kljub temu, ameriški Irce so vredni občudovanja. Ves boj Ircev na otoku sv. Patrika leži na njihovih ramah. Vsako unijsko konvencijo izrabljajo za svojo propagando; tudi zadnja konvencija socialistične stranke je sprejela resolucijo, v kateri se zahteva neodvisnost Irske. In tako bo tudi na sedanjem denverski konvenciji najljubši tisti glas, ki bo zahteval od Velike Britanije naj pusti Irsko Ircem.

Kongresnik London, socialist iz New Yorka, je v zbornici predložil resolucijo za priznanje sovjetske Rusije. Resolucija ne bo sprejeta; toda če bi bila konvencija Ameriške delavske federacije nekoliko bolj delavska, bi se morala washingtonska zbornica in vlada več ozirati na take predloge. Tudi naš dan prihaja in na polju ameriškega strokovnega unionizma se kažejo znamenja preobratov.

V družinah brezposelnih delavcev vlada pomanjkanje. Na poljih ameriških farmerjev gnijejo živila. Krompirja so michiganski farmerji pridelali toliko, da ga ne morejo vsega prodati, poleg tega mu je cena nizka. V mestih, kjer se ga prodaja na drobno, je višja. Farmerji so potom časopisja razglasili, da si lahko vsakdo, kdor more, nakoplje krompirja in si ga odpeče kolikor hoče, seveda za svojo porabo. Krompir na michiganskih farmah se torej dobi zastoni. V drugih krajih bo gnilo po vrtovih sadje, v enih sočivje itd. Rešilna armada pa prosi pomoči za reveže, ki nimajo kaj jesti in ne stanovanj, kjer bi sapli. Če bi delavci kaj mislili, bi si lahko stavili mnoga vprašanja in iskali nanje odgovor. In kočni odgovor bi bil, da bo le socializem odpravil socialna zla današnje družbe.

Princ Rene iz hiše Bourbon-Parma, brat bivše avstrijske cesarice Zite, se je poročil s princezino Margareto, hčerko pruskega princa Waldemarja. Poroča se je vršila v Kopenhagnu, v navzočnosti danske kraljeve dvojice, ruske cesarice vdove, (mati bivšega ruskega carja) in druge dvorne gospode. Dogodek sam ni sebi nič zanimiv. Ljudje, ki so bili na tej svatbi, niso drugačni od drugih. Ali hiša Bourbon-Parma je bila enkrat mogočna, ravno tako pruska in habsburška in romanovska. Danes imajo le še naslove, od katerih pa ne morejo živeti. Gostujejo pri tistih rodbinah, katerih ni še dosegla usoda nove dobe, ki je na pragu in pometi s ostanki monarhizma. Hrvatski župniki v Ameriki, ki se navdušujejo za Habsburžane, bi se lahko domislili, da je nekje, menda v bibliji, zapisano: "Vse na svetu je minljivo."

Ko je bil rojalizem na vrhuncu, je bila želja vsakega vladarja razširiti svojo državo. Bogastva v današnjem smislu niso prišla toliko v poštev, ampak velikost države. Danes je to drugače. Kronane vladarje so nadomestili finančni vladarji; ti hrepene po bogastvih. Bogastva se ustvarjeja z delom in tako je ljudstvo prešlo iz enega podaništva v drugo podaništvo, ki je v bistvu enako, ki pa vendar ni enako. Korak naprej je; še nekaj korakov, pa bomo postali podaniki drug drugemu, ker ne bo več vladarjev, razun enega: ljudstvo.

Tako daleč do danes še nismo prišli, zato gradimo mornarice, trdnjave in služimo v armadah, da ostanemo podaniki. Francoska zbornica je dovolila 1.416.000.000 frankov za gradnjo novih bojnih ladij. V tem proračunu so vštete svote za gradnjo 6 lahkih križark, 12 rušilcev in 36 submarink. Francosko in nemško ljudstvo bo plačalo te ogromne stroške. Poleg tega mora vzdrževati še en milijon mož francoske armade.

Morda ne bo nikogar zanimalo: Grški potniški parnik Boumoulina se je dne 9. junija zaletel v mino in se potopil. Z njim se je pogreznilo v valove tudi 240 ljudi. Mnogo min, položenih tekom vojne, se je odtrgalo in so vedna nevarnost za parnike. To so seveda malenkosti. Stare mine so večinoma pobrane in sedaj pripravljajo nove, da jih nastavijo, kadar izbruhne nova vojna, če ljudstvo poprej ne pomete s sistemom, ki povzroča vojne.

Vsak trenotek odkrijejo ameriški varnostni organi kako nevarno zaroto za nasilno strmoglavljenje vlade. In vselej, kadar se aretacije zarotnikov izvrše, je domovina rešena. Ali morejo male zarotniške skupine, če eksistirajo, strmoglaviti vlado? Blazna misel. Kljub temu, strah je strah. Tudi na Švedskem so odkrili zaroto, ki jo je baže podpiral sam Lenin, da vrže švedsko vlado. Vsi zarotniki so finski radikalci, ki so ubežali pred finsko vlado po neuspešni finski revoluciji. Zarotniki so "deloma oborožili 400 mož". Teh 400 mož in pa kopica finskih radikalcev naj bo torej nevarna švedski vladi. In še ta vest je pretirana. Tudi švedska vlada bo padla ob svojem času, kajti njeno padanje je že pričelo. Če se bo po tem načinu nadaljevalo, padec ne bo silen in koncem konca bo le malo aretacij, ki pa bodo drugačne, kakor so danes. Jetniki bodo drugi.

Pokojni Lev Tolstoj je poleg svojih slovitih književnih del zapustil tudi sina, grofa Elija Tolstoja, ki že par let prorokuje konec boljševizma. Eni pravijo, da je grof Elija Tolstojev sin, drugi, da je le njegov vnuk. Kakršnokoli je že njegovo krvno sorodstvo, duševnega sorodstva mu Lev Tolstoj ni zapustil.

V Rusiji je zopet dovoljena medsebojna trgovina. Instinkt pohlepa po bogastvu je še velik v človeku in sega daleč nazaj v barbarizem. Ni še dovolj takih, ki bi delali z namenom, da koristijo splošnosti. Sebi hočejo koristiti, sebe obogatiti; in mnogo jih pri teh prizadevanjih koristilo splošnosti, drugi, ki so danes še najjačji, pa jo izkoriščajo. Čemu je človeku ogromno premoženje? Kaj ti koristi, če imaš ti milijone, tisoči drugih pa niti toliko ne, da bi mogli dostojno živeti? Tsti, ki nimajo nič, se mučijo iz dneva v dan, "da bodo enkrat kaj imeli." C. H. Macka so našli v njegovi sobi v New Yorku mrtvega. Zdravnik je izjavil, da je umrl vsled stradanja. V njegovem žepu so našli \$40, njegova vloga na banki pa znaša \$20.000. Tisoče ljudi, ki so čitali to vest, se je zedinilo v mnenju: bedak. Pri tem pozabijo, da skoro vsi streme po bogastvu in to je vzrok, da toliko ljudi umira vsled pomanjkanja. Kadar bodo ljudje spoznali, da je bogastvo posameznikom nepotrebno, bodo organizirali družbo, ki bo skrbela za vse ljudi enako in nihče več se ne bo mučil zato, "da bo enkrat kaj imel", ampak vsakdo bo delal za svojo družbo človeštva in s tem bo delal zase. Do te stopnje pridemo, ampak ne še tako hitro.

Peter in Pavel sta se srečala. Ne tista dva, ki jih pozna sveto pismo, pač pa zagarska Pavla, eden frančiškanski šifkartaš, drugi zapit študent, tudi v službi šifkartaša. Peter vidi med socialisti same milijonarje, ljudi, ki žive v najboljših hotelih in ki so največje pijavke človeštva. Pavel mu sekundira. Socializem je bratovščina, ali pa kak samostanski red, kakor n. pr. frančiškanski. Socialisti se morajo postiti trikrat na teden, živeti morajo v kletih, oblačiti se v črne, zamazane srajce in če bi bili res tak "meniški" red, bi Peter in Pavel vseeno ne bila zadovoljna. Sovražita socializem in ker ga ne znata napadati drugače, napadata osebe. Dober tek.

Prodani ljudje hočejo biti včasih sarkastični v napadanju na socialiste. Ko bi se mogli videti v ogledalu, če bi mogli videti svojo umazanost, bi se poskrili. Niti enega čina ne morejo pokazati, ki bi bil v korist ljudstvu. Vse njihovo delo, če se sploh sme imenovati delo, je bilo v prid tistim, ki so jih plačali in ki jih podpirajo zato, da pomagajo protiljudski politiki, da pomagajo zaslužnjevati delavski razred. Potrata ali kdorkoli že igra zgagato, naj nekoliko svojega žolča prihrani za svojo zadnjo uro, da bo vsaj jezen umrl. Tudi Pavle bo zraven. Socialistična organizacija slovenskega delavstva pa bo napredovala kljub vsem zgagam, pa naj prihajajo od kjerkoli.

PROLETAREC je bil ustanovljen zato, da širi socialistično propagando, da izobražuje delavstvo in ga varuje pijavk, ki preže nanj na vseh koncih in krajih. Glas Naroda je bil ustanovljen za privatne profitarke namene in se je že bogato izplačal. Tudi "delavsko" podjetje Edinost, last "očetov frančiškanov", je profitarško podjetje in dobiček od šifkartaštva, od pošiljanja denarja v stari kraj in od prodaje škapulirjev, svetih podob in kipov gre v privatne žepe. Za umirajočega Amerikanskega Slovenca velja isto, za milwaukee Slovenijo ravnotako. Proletarec pa je lastnina delavstva, organiziranega v J. S. Z. In če bi list delal tisoče dolarjev dobička na leto, ga ne bi mogel biti deležen noben posameznik, ampak bi se porabil za izobraževanje in propagando. V tem je razlika, ki pa jo na tisoče delavcev ni še spoznalo.

Morda bi za vas ne bila prevelika gmotna žrtev, če bi naročili Proletarec svojcem v Jugoslaviji ali Julijski Benečiji. Pomagali bi s tem našemu tisku in socialistični propagandi.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA.

Izveček zapisnika seje eksekutive J. S. Z.

dne 9. junija 1921.

Navzoči so: Tauchar, Udovich, Mary Udovich, Gottlicher, Godina, Mary Auchin, Luchich, Aleš, Cainkar, Zajec, organizator Oven, tajnik Petrich in uprav. Proletarca Pogorelec.

Predseduje Tauchar. — Zapisnik zadnje seje prečitan in sprejet. Po zapisniku poroča tajnik, da so vsi zaključki zadnje seje izvršeni. Vzeto na znanje.

Tajnik Petrich poroča, da se vrši seja eksekutive tako rano v mesecu radi treh zadev, ki so važne in morajo biti rešene še pred strankinim zborom, to je o stališču, ki ga zavzame J. S. Z. z ozirom na namerava-joče izpremembe, tičeče se narodnostnih federacij, radi česar je eksekutiva že na zadnji seji izvolila odbor, ki naj izdela tozadevno resolucijo; dalje o stališču, ki se tiče tretje Internacionale, in radi gmotne ali moralne podpore, ki naj bi jo dala naša Zveza vsled povodnje prizadetih jugoslovanskim elementom v Pueblo, Colo.

Nato prečita list kluba št. 83 v Ft. Smith, Ark., v katerem dajejo sodrugi navodila glede Proletarca in Koledarja za l. 1922. Vzeto na znanje. Istotako se vzame na znanje poročilo, da je poslal državni tajnik soc. org. Pennsylvanije, sodrug Birch Wilson, Zvezi \$50 ček, v priznanje za organizatorično delo, ki ga je J. S. Z. izvršila v državi Pennsylvaniji.

O konvenciji stranke.

Dalje poroča tajnik, da se je odbor za izdelanje resolucije z ozirom na stališče, ki ga zavzame Zveza v zadevi narodnostnih federacij, sešel in zadevo izvršil. Ker je delal te dni poročilo za eksekutivno skupne stranke, je po nasvetu strankinega tajnika vpeljal to resolucijo v svoje poročilo, in sicer s takim uvodom, da jo more smatrati strankina eksekutiva za priporočilo in za akcijo na strankini konvenciji v Detroitu, Mich. Ker je ta resolucija vključena v tem poročilu, predlaga, da se to poročilo prečita in da se potem sprejme, popravi ali zavrže besedilo. Vsi eventualni popravki ne bi bili prepozni, ker je tajnikovo poročilo za strankino eksekutivno še vedno v uradu in ni še poslano članom eksekutive skupne stranke. To se vzame na znanje in čitanje tajnikovega poročila eksekutivi skupne stranke je s tem na mestu. Dotično poročilo se v originalu glasi:

Chicago, Ill., June 5th, 1921.

JUGOSLAV SOCIALIST FEDERATION REPORT

To the Executive Committee of the Socialist party. Dear Comrades:

When the Jugo-Slav Federation rejoined the Socialist party in August 1920, there were 32 active locals or branches with a membership of 435. Since that time and up to May 30, 1921, 12 new branches have been organized and the membership of the federation now is 750.

The Federation took an active part in Presidential campaign by having a speaker in the field, distributing campaign literature and selling and distributing campaign ensigna of the Socialist party.

For this purpose a campaign fund was collected amounting to \$2,372.84. From this sum \$1,023.98 was spent for literature, postage and other campaign supplies; \$650.00 was donated to the weekly paper "Proletarec," official organ of the Federation, because it needed financial aid and \$698.86 was paid to the speaker on the field.

Finances.

Since August 1920 and up to May 30, 1921, the financial status of the federation was as follows:

Income:

Balance of June 30, 1920 \$ 158.60
Receipts for July, 1920 1,028.51

Receipts for August, 1920	1,117.63
Receipts for September, 1920	971.52
Receipts for October, 1920	300.33
Receipts for November, 1920	145.28
Receipts for December, 1920	340.00
Receipts for January, 1921	444.65
Receipts for February, 1921	220.83
Receipts for March, 1921	295.73
Receipts for April, 1921	598.43
Receipts for May, 1921	449.63

Total receipts \$6,071.12

Expenses:

July 1920	\$ 491.08
August 1920	656.94
September 1920	773.44
October 1920	601.25
November 1920	352.30
December 1920	544.58
January 1921	754.04
February 1921	433.79
March 1921	346.49
April 1921	310.66
May 1921	615.03

Income \$5,897.60
Expenses \$6,071.12
Expenses 5,897.60

Balance May 30, 1921 \$ 173.52

Assets:

Balance May 30, 1921 \$ 173.52
Outstanding accounts 27.43

Total Assets \$ 200.95

Liabilities:

Bills payable to the Nat'l Office for supplies \$ 92.75
To the Nat'l Printing Co. 147.85
Refund to Slovenian and Serbian Section 129.14
Amnesty fund S. P. 37.10

Total liabilities 406.84
Total Assets 200.43

Deficit May 30, 1921 206.41

Dues stamps account:

	regul.	dual	To Nat'l office	To State and Co. offices
August 1920	400	60	\$ 50.00	—
Sept. 1920	400	—	40.00	—
Oct. 1920	340	60	40.00	—
Nov. 1920	400	—	40.00	—
Dec. 1920	400	40 exem.	40.00	—
January 1921	499	73	57.20	71.49
Feb. 1921	471	24	49.50	61.86
March 1921	393	60	45.30	56.60
April 1921	568	64	63.20	78.98
May 1921	527	53	58.00	72.11
Total	4,438	394	\$483.20	\$341.04

Convention stamps 1921 sold 338, amounting to \$169.00 and paid to the National Office.

Active locals at the end of May 1921.

Arkansas: Ft. Smith.
Indiana: Indianapolis.
Illinois: Chicago No. 1, No. 20, No. 224; Virden, Springfield, Nokomis, La Salle, Waukegan, E. Moline.
Iowa: Madrid.
Kansas: Skidmore and Gross.
Michigan: Detroit N. 114 and N. 210.
Minnesota: Chisholm.

Ohio: Glencoe, Cleveland, Collinwood, Girard.

Pennsylvania: Forest City, Sygan, W. Newton, Herminie, Canonsburg, Southview, Wick Haven, Hostetter, Meadowlands, Slovan, Lawrence, Aliquippa, Greensburg, Luzerne, Bon-Air, Irwin, Avella, Cuddy. Utah: Murray. — Total active branches at the end of May 1921, 41.

There are new branches to be added to the Federation in a short time from Panama, Ill., Lloydell, Pa., Gray, Pa., Farmington, Ill., and from Winterquarters, Utah.

At present the Federation is collecting money for organization purposes, having in view the necessity of sending out again an organizer. Because of present industrial depression, the responding to the call is not such as we expected.

There are in the branches of Slovenian progressive fraternal societies over 75,000 members that are more or less sympathetic to our movement. This field we must and will exploit for the benefit of Socialist movement. To this end the Federation will do all that circumstances will permit.

The sentiment of the members towards the third or Moscow International is strong, but it does not go beyond bounds. This is one reason that at no time were demands made by the members that the federation should accept, or that the Socialist party should accept unconditionally the twenty-one points submitted by Moscow International. The membership thus concurs with the stand that the party took toward the Russian revolution and affiliation with the Third International some time ago. It should be clear to everyone, that the Socialist party must have a chance to live, to work and to bring the working-class in the United States to unity and power.

To renew the vitality of the federation, a convention will be held shortly after the convention of the Socialist party. This convention will be held at Chicago, Ill. The agenda for the convention prepared by executive committee is following: 1. Secretary's report since 1916; 2. The reports of the Slovenian and Serbian sections; 3. Literature and press; 4. The International; 5. Immigration: its laws and citizenship; 6. Ways and means for propaganda; 7. Co-operatives; 8. The Jugo-Slav question; 9. Declaration of principles; 10. Constitution; 11. Special resolutions and questions.

The Jugo-Slav question was put in the agenda for the purpose of treshing out once and for all the tactics that were followed by the federation during the war and to eliminate all features that do not concur with the tactics of main body — that is of the Socialist party. — I should add here that our official organ "Proletarec" is edited strictly in harmony with Socialism of the Socialist party and its activity.

As to the proposition that Language federation's status in the Socialist party be changed, the executive committee of Jugoslav Federation decided to submit to you the following as recommendation for action at the coming national convention at Detroit, Mich.:

"Whereas it is well known from our past experiences that organization work among the workers of various nationalities for the Socialist movement in the United States is indispensable, and

Whereas, a healthy growth of such a movement is possible only by maintenance of language, literature, books, meetings, distribution of papers, collecting of monthly dues etc., and

Whereas all this depends upon an organized effort of a central body of Comrades known as the executive committee who administers the functions and must therefore have a budget upon which it can relay, and

Whereas such a body must also have a central office and a medium known as Translator-Secretary, who functions between the officials of the Socialist party and the language groups, be it therefore

Resolved, that we urge the Socialist party at Detroit convention to adopt no changes in regard to the language federations, and that the present

Article XI. of the National constitution be in force without any alterations."

The national constitution provides that each federation shall be entitled to elect one representative to meet with the National Executive Committee of the party. In view of the fact that other matters of very pressing nature were before the meetings of the executive committee of the federation, and that the meeting of the Detroit convention was at hand, the election of a member to attend the meetings of N. E. C. was postponed until after the Detroit convention.

The executive committee of the federation holds that the federations should be maintained as they are now constituted, but that the control over them should be more rigid. The provisions of present party constitution in this regard gives the N. E. C. ample power to do so.

Fraternally submitted,

Frank Petrich, Secretary,
Jugoslav Federation.

Po kratki razpravi, ki se je vdeležo Oven, Zajc, Godina in Tauchar, se sklene, da se resolucija, vključena v tajnikovo poročilo kot rekomendacija za akcijo na strankinem zboru v Detroitu, Mich., sprejme kot je čitana, in da se vzame tajnikovo poročilo, prirejeno za eksekutivno skupne stranke, na znanje. Dalje je zaključeno, da stori tajnik vse potrebne korake, ki bi šli v smeri vzdržanja stališča, ki je izraženo v predloženi resoluciji. Tudi če detroitska konvencija stori z ozirom na narodnostne federacije drugačne zaključke, je naša dolžnost, da vstrajamo na našem stališču, dokler se ne izteko vse inštanice prizivov, to je splošnega glasovanja. Če bi kazalo, mora tajnik na konvenciji delati tudi na to, da sprejme konvencija z ozirom na to vprašanje, priziv manjšine.

O Pueblski katastrofi.

Glede povodnji, ki je uničila mnogim jugosl. delavcem v Pueblo, Colo., domove in jih spravila s tem na beraško palico, je bil gl. tajnik mnenja, naj bi začela J. S. Z. pomožno akcijo na svojo pest, in je zato pripravil že primeren predlog. Izvedel je pa med tem, da ima tako akcijo že v teku SNPJ. in SDPZ., vsled česar bi ne bilo umestno podvzemati posebne akcije, ampak podpreti akcijo teh dveh Jednot, na ktere se lahko zanesemo in gledamo, da se pomožna akcija vrši nepristransko in pravično.

Z ozirom na to, stavi sodrug Zajc sledeči predlog: "Povodenj v Pueblo, Colo., ki jo je zadela konec maja, je spravila tudi mnogo Jugoslovanov ob stanovanje in vse drugo, kar so imeli premoženja.

Pomožne akcije sicer ne spadajo v področje J. S. Z., toda ker je v tem slučaju potreba velika, priporoča eksekutiva J. S. Z., naj članstvo J. S. Z. moralno in gmetno podpira akcijo, ki jo je že započela SNPJ. in SDPZ., z nabiranjem prostovoljnih prispevkov za pueblske rojake, prizadete vsled povodnji.

V teku so razne pomožne akcije in zato je treba skrbeti, da pridejo sredstva, nabrana v ta namen od naših rojakov v roke tistim, ki so jih v resnici najbolj potrebni. Navadno se zgodi, da so v odborih, ki dele podpore kaki profesionalni političarji, ki mešetarijo z raznimi meščanskimi strankami, in pa duhovniki, in ti ljudje niso nikdar nepristranski. Ker J. S. Z. nima svojega kluba v Pueblo, ne more priporočiti nobenega v odbor za razdeljevanje podpore. Zaupamo pa upravnemu odboru SNPJ., da bo izmed članstva v Pueblo dobil odbor, ki bo delil to podporo, ne da bi pri tem odločeval kak vpliv nepoklicanih faktorjev, ki bi skušali škoditi tistim, ki niso njihovi pristaši."

Ta predlog se odobri.

Poleg tega se dostavlja, naj tajništvo J. S. Z. stopi v pismo zvezo s tamkajšnjimi somišljeniki, ki so tajništvu poznani, in naj jih vpraša, da pojasnijo od časa do časa o pravi situaciji z ozirom na potrebe in delitve, ki bodo v zvezi s pomožno akcijo.

Tretja Internacionala.

Glede tretje Internationale se odpre razprava, ki ima sledeči potek:

Tajnik pravi, da kot je razvidno iz večine član-
kov, objavljenih v strankinem časopisju, nanašajoči se
na vprašanje priključitve ameriške socialistične stran-
ke k tretji ali komunistični Internacionali, se ameriški
sodruzi sedaj nečejo nič več pečati z vprašanjem, če
naj se deluje na to, da se dobi od moskovske Interna-
cionalne boljše pogoje, ampak vlada pretežno mnenje,
da ostane stranka, pod razmerami kakršne so, brez
vsake mednarodne priključitve, kar pomeni, da pride
na konvenciji vpoštev skoraj gotovo propozicija št. 4,
ki določa, naj bo stranke prva naloga ustvariti jako
revolucionarno socialistično organizacijo." itd. V
pričo tega je naravno, da o prvi propoziciji, kjer se
zahteva brezpogojno priključenje moskovski Interna-
cionalni, niti govora ne more biti, in ga tudi, kakor je
razvidno, ne bo. (Čita vse štiri propozicije, ki se nana-
šajo na vprašanje Internacionalne). — Da neče stranki-
na eksekutiva — nadaljuje tajnik Petrich — ničesar
slišati o prvi propoziciji, pa je vzrok to, ker je ekseku-
tiva tretje Internacionalne baje izdala na ameriške so-
cialiste, člane socialistične stranke, apel, v katerem jih
pozivljuje, naj zapuste stranko in se pridružijo komu-
nistični stranki. Vsled tega je strankina eksekutiva
predložila (nevemoe če sama, ali kot donesek kakšne
krajevne organizacije) propozicijo, ki cilja na to, da
se izključi iz socialistične stranke vse elemente, ki za-
govarjajo pristop k tretji Internacionali, dokler ta In-
ternacionala uradno ne prekliche tistega apela, ki ga
je izdala na člane socialistične stranke. Dotična reso-
lucija se glasi v originalu:

WHEREAS, the Communist International is at-
tempting to disrupt and destroy the Socialist Party of
the United States as evidenced by numerous declara-
tions to that effect, and

WHEREAS, in their reply to the application of
our party for affiliation they make the following ap-
peal to their sympathizers among our membership:

WORKERS: Leave the American Socialist Par-
ty. It is your enemy and ours. Already in America
there is a revolutionary party, the United Commun-
ist Party, the American section of the Communist
International. These are our true comrades. Thou-
sands of them have suffered for the Revolution.
This is the party of the revolutionary working
class. JOIN THE UNITED COMMUNIST PARTY!

AND WHEREAS, those of our membership who
are honestly in accord with the Communist Interna-
tional and who accept its conditions and dictation
will, in response to the above appeal, either withdraw
and join the United Communist Party or will remain
in our party only for the purpose of creating dissen-
sion and attempting to destroy our organization.

AND WHEREAS, it is our duty to protect our par-
ty against such treachery on the part of the unprin-
ciple and unscrupulous members serving the inter-
ests of either the Communist International or the
Department of Justice, and in either case serving the
interests of the American capitalists.

THEREFORE BE IT RESOLVED, that until such
time as the Communist International has officially
withdrawn the above appeal and others of a similar
import, members of the Socialist Party supporting
or endorsing the Communist International or advocat-
ing affiliation therewith, shall be subject to expulsion
by their respective branches. And be it further

RESOLVED, that the National Executive Com-
mittee be instructed to enforce this decision.

V slovenskem se ta resolucija glasi:

"Ker poskuša komunistična Internacionala raz-
dejati in uničiti—Socialistično stranko Zedinjenih drž-
av, kot je razvidno iz številnih izjav, in

ker so v svojem odgovoru na aplikacijo naše
stranke za priključenje izdali na svoje simpatičarje v
stranki sledeči apel:

DELAVALCI! Zapustite ameriško Socialistično stran-
ko. Ona je vaša in naša nasprotnica. V Ameriki je že
ena revolucionarna stranka, ameriška združena komu-
nistična stranka, ameriška sekcija komunistične Inter-
nacionalne. Ti so naši pravi sodruzi. Na tisoče teh je

trpelo za revolucijo. (Dejstvo je, da ameriški komuni-
sti niso združeni. Op tajnika). To je stranka delavske-
ga razreda. Pridružite se komunistični stranki!

In ker se bodo tisti naši člani, ki odkrito sogla-
ajo s komunistično Internacionalo in ki sprejemajo nje-
ne pogoje in diktate, odzvali gornjemu apelu z odsto-
pom in bodo šli v komunistično stranko ali pa bodo
ostali v stranki z namenom, da povzročijo razkol in ko-
nečno uničijo našo organizacijo.

in ker je dolžnost, da varujemo našo stranko pred
takimi intrigami nedisciplinarnih in nečuenih čla-
nov, katerih namen je služiti interesom njihovi komu-
nistični Internacionali ali pa justičnemu oddelku v
Washingtonu, v vsakem slučaju pa interesom ame-
riškega kapitalizma,

bodi sklenjeno, da dokler komunistična Interna-
cionala uradno ne prekliche gornji apel in druge izjave
podobne vsebine, člani Socialistične stranke, ki pod-
pirajo, sprejmejo ali zagovarjajo priključenje ameriške
Socialistične stranke h komunistični Internacionali,
zapadejo izključitvi potom kluba, h kateremu pripa-
dajo.

Dalje bodi sklenjeno, da ima narodna eksekutiva
navodilo izvesti ta odlok."

* * *

Iz tega je torej razvidno, pravi tajnik, da je ek-
stremno leva struja izzvala v stranki ekstremno desno
strujo, kar je za gibanje slabo znamenje; zlasti bo to
stališče zadelo nas, ki zavzemamo srednjo pot, in pri-
demo vsled tega med dva ognja. Da se temu odpomo-
re to je, da se odstrani ali vsaj zmanjša začetne
vzroke, ki vodijo, če vstrajajo obe frakciji pri svojih
pozicijah, do zopetnega razkola, je konferiral s tajni-
kom italijanske federacije, sodrugom Valentijem. Re-
zultat te konference je bil, da je bil povabljen na po-
novni sestanek še tajnik Čehoslovaške federacije so-
drug Kolarik. Češka federacija vstraja namreč
na stališču, da mora stranka sprejeti brezpo-
gajno vse pogoje, ki jih daje Moskovska Internacio-
nala za priključenje. Italijanska federacija pa
zavzema tako stališče kot jo zavzema približno naše
članstvo. Najn namen je bil torej v prvi vrsti izve-
diti, če bi bila češka federacija pri volji modificirati
svoje stališče, kakor so ga modificirale v teku časa
razne druge Socialistične stranke in sekcije, in da če
bi bilo kaj takega mogoče, bi šli potem z zadevo pred
Cook County organizacijo, kjer leži zadeva brezpo-
gajno priključitve ameriške Socialistične stranke na
ramah sodruga L. Engdhala. Opraviha nisva nič, in
stvar mora vzeti sedaj za dobro ali zlo svojo normalno
pot.

Po njegovem mnenju pravi tajnik, bi bilo pripo-
ročljivo, da sprejme naša Zveza propozicijo št. 2, če
pa konvencija ne bi sprejela propozicije št. 2, tedaj
bi bila vsprejemljiva točka 4, nikakor pa ne točka 3,
ali 1. To meni je treba zaključiti formalno radi tega,
da tajnik lahko pove, če ga konvencija vpraša, kakšno
stališče napram Internacionali je zavzela naša ekse-
kutiva, ker glasu tajnik po pravih itak nima na kon-
venciji. — V smislu tega predloži sodr. Zajc te dve to-
čki za podlago debate, ki se odpre in se je vdeleže
Oven, Zajc, Godina, Tauchar, Aleš, Luchich in Pe-
trich.

Luchich izjavlja, da mora v imenu srbske sekcije
povedati, da žele srbski sodruzi pripadati Internacio-
nali, ki vključuje Ruse, in nobeni drugi.

Oven je mnenja, da se je o tem že dovolj debatira-
lo pri klubu št. 1, in da je kompromis glede našega sta-
lišča z ozirom na tretjo Internacionalo že storjen. Manj
kot to ni mogoče. Radi tega je proti temu, da se misli
na točko 4, če propade točka 2., ki odgovarja našemu
kompromisnemu stališču. Za svojo osebo bi bil za pro-
pozicijo št. 1.

Godina je istotako proti temu, da pride vpoštev
kakšna druga kot 2. točka propozicije. Ne vidi vzro-
ka, zakaj naj bi se strinjali s točko 4., če konvencija
zavrže točko 2. Za nas mora veljati samo ena propo-
zicija, ne pa dve.

V istem smislu govori tudi Tauchar. — Zajc pra-
vi, da so te dve točki prirejeni za podlago debate, stri-
nja se pa, da se sprejme za naše stališče le ena točka,

to je točka 2. Aleš pravi, da bi Petrich rad vsem ustregel, in da gre točka št. 4 v prilog skrajni desnici, ki se kaže vse bolj reakcionarno. Pravi, če bo skrajna desnica zmaga, bo pometala vse iz stranke, pa naj zagovarjamo št. 4 propozicijo, če ne prodre propozicija št. 2, ali pa ne.

Petrich pravi, da je do te akutne reakcije v stranki privedlo držanje skrajnega levega krila, ki hoče po vsaki ceni prisiliti stranko, da vstopi v Internacionalno. Če bi bili ekstremni elementi v stranki jačji kot so, bi naravno storili isto z desničarji, kar hočejo izvesti sedaj nad njimi skrajni desničarji, to je izključevati bi jih začeli. To bi bilo treba preprečiti. Skrajna levica bi morala opustiti zahtevanje brezpogojnega priključenja k moskovski Internacionalni, in potem bi bilo skrajnim desničarjem odvzeto vse orožje za kakšno izključevanje iz rok. — Ugovarja Alešu, da bi rad vsem vstrel, in Aleš bi moral to že vedeti, da to ni res. Če propade propozicija št. 2, pravi tajnik, tedaj bi bila sprejemljiva propozicija št. 4, ki postavlja Socialistično stranko na stališče, da ostane za gotov čas, to je dokler se stranka ne pojača, brez mednarodne afiliacije. Konvencija bi se morda strinjala s propozicijo št. 3, ki pravi, da deluje stranka z delovnim odborom Socialističnih strank za obnovo Internacionalne na podlagi resolucij, ki so bile sprejete na dunajskem kongresu. S to propozicijo ne izgleda, da bi se strinjalo naše članstvo in ga vsled tega ne moremo priporočati. Toda če konvencija sprejme propozicijo št. 4, ima stranka tehtne vzroke, da nas prisili priznati njeno držanje v zadevi, 1. radi tistega apela, ki ga je baje izdala tretja Internacionalna na svoje somišljenike v Socialistični stranki, in 2. ker je resnica, da je treba najprvo stranko pojačati, da bo kaj štela, in tedaj šele govoriti o priključitvi. Priznati moramo namreč, da velikanska množica ameriškega proletariata, to je tistega, ki ga mora stranka šele pridobiti v socialistične vrste, ne ve skoraj nič o tretji Internacionalni in njenih funkcijah; ti ljudje so na splošno pač slišali nekaj o boljševiskih, ker čitajo o njih v meščanskih listih, ne vedo pa nič o teoriji, ki je temelj boljševiski vladi. Če zahtevamo mi od ameriških sodrugov, naj razumejo naš položaj glede upravljanja narodnostnih federacij, tedaj je naša dolžnost, da priznamo tudi mi njim avtonomijo v vprašanjih, ki se tičejo v prvi vrsti direktno njih. In vprašanje priznanja tretje Internacionalne se res tiče v prvi vrsti ameriških sodrugov. Priznati moramo namreč, da poglobljenje tega vprašanja pri ameriških sodrugih, ki so člani stranke, ni tako, kot je pri inozemskih socialističnih organizacijah. To pomeni, da je ameriškega socialističnega gibanja zelo malo, in da se sedaj šele pričinja. — Naše stališče bi bilo torej na vsak način propozicija št. 2 in če pravimo, da ne sprejmemo št. 3 ampak da ne ugovarjamo, da imajo ameriški sodrugi, če hočejo sprejeti propozicijo št. 4, svoje avtonomne zahteve.

Po nadaljni debati, ki se je vdeležili isti sodrugi, se zaključil soglasno, da se sprejme propozicija št. 2, ki se v popravljeni formi glasi:

Stališče eksekutive J. S. Z. z ozirom na Internacionalno se na podlagi mišljenja, ki vlada pri večini članstva J. S. Z., igraza v propoziciji št. 2, ki je namenjena za razmotrivanje na detroitski konvenciji in ki se glasi:

„Da Socialistična stranka Zedinjenih držav obnovi svojo aplikacijo za pridruženje h komunistični Internacionalni s rezervacijo, da ne sprejmemo za dosedaj socialistične družbe nobenih obveznih formul in da obdržimo, kar se članstva, organizacije in taktike tiče, kakor tudi z ozirom na izjave in program glede vprašanj, ki se tičejo domačih zadev, popolno avtonomijo.“

S tem je debata o tretji Internacionalni zaključena.

Razno.

Sodr. Zajc priporoča, naj bi tajnik vpisaval v zapisnik bolj obširno razpravo, ki se vrše o posameznih zadevah na seji. Mnenja je, da je treba v zapisnik zanesti tudi imena tistih, ki stavijo predloge itd.

Petrich pojasnjuje, da je bilo sklenjeno že pred leti, da se taka opisavanja v zapisniku opusti, ker jem-

ljejo v listu prostor, ljudem, ki pišejo, pa čas. Sklenjeno je bilo tudi, da se opusti pred imenom titulacija „sodrug“ in da se zapiše le ime predlagatelja ali odbornika. Starejši sodrugi se tega zaključka lahko spominjajo. Godina se ga bo spominjal. Pravi, da če se to zaključi, mora odbor izvoliti posebnega zapisnikarja, ker njemu ni mogoče voditi takega zapisnika, dati poročila in slediti sklepom, ki jih izreka seja eksekutive, vse ob enem. — Sklenjeno, da se navaja imena sodrugov predlagateljev le v važnejših zadevah.

Tajnik omenja, da bi bilo po njegovem mnenju potrebno izvoliti poseben odbor treh, ki naj bi izdelal poseben statut, ki bi odredil meje za dopisnike in naše klube, ki poročajo o svojem delovanju in ob enem za uredništvo in upravnštvo lista. Dogaja se, pravi, da posamezniki, ki niso člani socialističnega kluba, prihajajo z dopisi, v katerih zahtevajo od klubovega tajnika ali uradnikov račune itd., kar gotovo ne deluje blagodejno na funkcionarje tozadevnega kluba, pač pa krha disciplino in jemlje korajžo tistim, ki res delajo in so pri klubu. Kdor hoče kaj kritizirati, je njegova prva dolžnost, da stori to v organizaciji, ne pa izven nje. Uredništvo se je znalo tem slučajem sicer izogibati, ker je poznalo slučajno krajevne razmere, in je v enem slučaju dalo svoj komentar, toda uredniku samemu ni mogoče vedno razbirati, kako naj se drži v vseh slučajih. Socialističen list veruje v kritiko in tudi v svobodo tiska in izražanje, toda v prvi vrsti je treba gledati, da se ohrani med našim članstvom in čitatelji pravilna solidarnost in disciplina. To bi bilo mogoče na podlagi takega statuta, ki naj bi se objavil od časa do časa v Proletarcu.

Sodr. Zajc pravi, da je za njegov del tak statut nepotreben, ker skuša pri vsaki priliki storiti kar je v takih slučajih najbolje za list in za organizacijo. So pa slučaj, kjer je kritika neizogibna bodisi od strani posameznikov ali pa kluba. Po njegovem mnenju naj se prepusti stvar v rokah urednika. Prizna, da je namen tajnika ohraniti v organizaciji disciplino in harmonijo, toda tudi če se tak statut sprejme, s tem še dolgo ne bo rečeno, da bo vsem vstreženo.

K stvari govore še Godina, Aleš in Tauchar, ki se strinjajo, da naj se zadeva dopisovanja prepusti uredniku.

Organizator Oven poroča, d. avsled pomanjkanja gmotnih sredstev pri klubu št. 25 v Indianapolis, Ind., ne bo mogel iti na piknik, kjer bi imel nastopiti kot govornik, kakor je poročal na zadnji seji eksekutive. Ker je vožnja draga, a Zveza ima sedaj drugih izdatkov, ne more priskočiti na pomoč.

Tajnik poroča, da se je organiziral nov socialistični klub št. 227 v Farmington, Ill., z 20-timi člani. To se vzame na znanje.

Zaključek seje.

Tajništvo J. S. Z.

ORGANIZACIJSKI FOND J. S. Z.

II. Izkaz.

CHICAGO, ILL.: Društvo Nada SNPJ \$5; Mary Auchin in Mike Rataushnik po \$1; po 50c: Angelina Tich, J. Olip, Ch. Pogorelec; po 25c: F. Zaitz, M. Kure, A. Turk, Ciganich, Omahan M. Mihalich. Skupaj zbrano in poslano po Mary Udovich \$10.00.

COLLINWOOD, O.: Društ. Vipavski Raj št. 312 SNPJ \$2.00.

E. HELENA, MONT.: Društ. Slov. Lovca št. 143 SNPJ. \$2.50; J. B. Mihelich \$1; po 25c: Jos. Mihelich, F. Perchich, J. Prop in T. Tauchar. — Skupaj \$4.50.

TROMMALL, MINN.: Frank Lipar \$1.00.

JENNY LIND, ARK.: Klub št. 83 JSZ \$5.00; Fr. Gorenc \$3; po 25c: F. Kline, A. Rovnikar, K. Jon, A. Kolbe. — \$9.00.

HERMINIE, PA.: F. Rope \$1; po 50c: A. Zornik, A. Chater, F. Gaber, J. Kaus, F. Rahne, A. Koesha, J. Petsche, A. Petsche; po 25c: J. Zagar, A. Hrobat, J. Kenda, S. Vouk, T. Zmajdovich, F. Bedeck, J. Besnick, F. Mlekush, A. Jezernik, S. Dernovšek, F. Vulič, M. Hauptman, A. Cedilnik, J. Arch, S. F. Stravasnik, L. Strvasnik, F. Smolich, F. Srebernjak, A. Boltiz, J. Komatz, J. Rachne, M. Barlich, Mrs. Mary Urbas, F. Vo-

zel, F. Oblak, J. Klančičar, F. Serc, V. Mikel, A. Bizjak, L. Jesenšek, F. Hribar, A. Sleber.—Skupaj \$13.00.

MILWAUKEE, WIS.: Člani dr. Sloga št. 16 SNPJ. po 50c: F. Perko, F. Puncer, A. Hrast, G. Mozetič, J. Kostanjevič, M. Kirn; po 25c: J. Gorjup, J. Segedin, J. Homar, J. Cirar, J. Zupan, A. Sušnik, A. Pahor, J. Pretovšek, F. Jager, J. Kocjan, F. Britz, F. Lemoni, F. Medle, F. Kovačič, V. Lemoni, F. Žerjav, M. Tomše, J. Prislán, J. Rožič, J. Dotnik, J. Zajec, J. Potisek 40c; J. Osojnik 20c; F. Androjna 15c. — Skupaj \$8.00.

NEW ALEXANDRIA, PA.: Člani društ. 141 SSPZ. po \$1: J. Gole, J. Ribich, F. Resnik, J. Bregar, J. Mau-sar, J. Čeh, J. Struš, M. Slivšek; F. Blatnik 50c; F. Trinkaus 25c. — Skupaj \$8.75.

MOON RUN, PA.: Po 25c: F. Maček, F. Petrich, B. Ulager, J. Knez, J. Knez, J. Guzelj, F. Ambrozich, M. Florjančič, J. Ambrozich, L. Butja; po 20c: M. Jerala, J. Baznik, J. Kokelj, P. Raspotnik; po 10c: J. Osvald, M. Kurek, J. Shum, J. Urankar, A. Petrovčič. — Sku-paj \$4.30.

SOMERSET, COLO.: Po \$1: A. Majnik in L. Le-narchich; po 50c: M. Karnelj, L. Žumek, A. Kropivšek, E. Dolgan, J. Majnik; T. Žakelj 25c. — Skupaj \$5.50.

BURGETTSTOWN, PA.: Društ. Slov. Gorica št. 287 SNPJ. — \$3.00.

ALIQUIPPA, PA.: J. Kotar 50c; po 25c: A. Jakich, A. Zopern, G. Smrekar, J. Simc, J. Marolt, T. Habich, A. Konikar, J. Glavasevich, J. Kagon, M. Kalich, A. Groznik, J. Petrich, F. Strukelj, V. Habich, J. Simec, B. Yerant, M. Zakrajšek, J. Jakrlc; F. Bricelj 20c, F. Mihčič 10c. — Ekupaj \$5.80.

Zadnji izkaz dne 19. maja t. l. \$43.78
V tem izkazu 74.85

Skupaj do 15. junija 1921 \$118.63

Tajništvo J. S. Z.

DETROITSKIM SODRUGOM.

Prihodnja seja slov. socialističnega kluba št. 114, JSZ. se vrši dne 9. julija (drugo soboto v mesecu), v klubovih prostorih na 1432 Ferry Ave. E. — Na dnevnem redu bo več važnih stvari, ki se morajo rešiti. Udeležite se seje polnoštevilno in pripeljte seboj svoje prijatelje. — Učvrščujmo našo postojanko s tem, da ji pridobivamo novih članov.

Organizator.

MILWAUKEE, WIS.

Seje slovenskega socialističnega kluba se vrše vask drugi in četrti petek v mesecu v dvorani ILIRIA, 310 First Ave. — Ker se na klubovih sejah obravnavajo važne stvari, je dolžnost članstva, da se udeležuje sej. Pripeljte s seboj tovariše, ki se zanimajo za razredni boj in še niso v organizaciji.

John Kresse, 396—4th Ave.

VAZNO ZA ROJAKE V HERMINIE.

Socialistični klub št. 69, JSZ., zboraže VSAKO TRETJO NEDELJO V MESECU ob 2 popoldne v dvo-rani društva Prostomisleci, št. 87, SNPJ.

Rojaki, pristopajte k naši organizaciji, da s tem ojačate naše vrste. *Anton Zornik, Box 202,*

Herminie, Pa.

SODRUGOM V CLEVELANDU.

Seje socialističnega kluba št. 27, JSZ., se vrše vsa-ko drugo nedeljo v mesecu ob 9:30 dopoldne in vsako četrto nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v klubovih prostorih v Slov. nar. domu. Dolžnost vsakega sodru-ga je, da redno prihaja k sejam. — Tiste, ki simpatizirajo s socialističnim gibanjem, pa še niso pri soc. stranki, vabimo, naj pristopijo v naš klub in tako po-magajo pri delu za osvoboditev proletarijata. Prva naloga delavca je, da postane razredno zaveden. Pri tem pa vpoštevajmo geslo: "V organizaciji je moč." — *Tajnik kluba št. 27, JSZ.*

Drobiž iz Jugoslavije.

— "Plamen", ilustriran list, izhaja v Ljubljani. Prejeli smo deveto številko tega lista, ki je bogato ilu-striran in ima izbrano vsebino. Naročnina za Ameri-ko \$2 za celo leto, \$1 za pol leta. Izhaja tedensko. Na-roča se na naslov: Plamen, Kongresni trg št. 19, Ljub-ljana, Jugoslavia.

— Prejeli smo poročilo iz Slovenije, da Proleta-rec redno prihaja. Le semtertja se izgubi kaka števil-ka. O naši zadnji majski izdaji se pohvalno izražajo.

— V Ljubljani je pričela izhajati kulturna in mo-dna revija Vesna. Naslov: Vesna, Miklošičeva cesta 16, Ljubljana, Jugoslavia.

— V Belgradu je pričela izhajati revija "Nacional-na Rusija." Izdajajo jo ruski kontrarevolucionarji in caristi.

— V Belgradu je pričel izhajati militaristični list "Ratnik". Izdaja ga menda vojaška uprava.

— V Sarajevu so pričeli socialisti izdajati list "Glas Slobode", ki je organ socialistične centrumške stranke.

— Prvega junija je bilo v Belgradu slovesno otvorjeno novozgrajeno Narodno gledališče.

— Skupni dolg Jugoslavije znaša 5.424.885,400 kron. Od te svote je menda že nekaj izplačanega, tako da je dolg za par milijonov kron manjši.

— V številka revije "Naši Zapiski" ima sledečo vsebino: Abditus: Pripomba k jugoslovanski ustavi. — Dr. F. Veber: Materializem. — Dr. Stefan Sagadin: Parlamentarna vladavina. — Dr. Alojz Zalokar: Social-na medicina. — Pregled: I. Socialna politika. — II. Gospodarstvo. — III. Literatura. — IV. Revije. — V. Kultura.

Naslov: Naši Zapiski, Ljubljana, poštni predal 91, Jugoslavia.

— Koliko Slovencev in Hrvatov je pod tujimi vladami? Na Štajerskem in Koroškem 130.000, v madžarskem Prekmurju 20.000, v Reziji in Furlaniji 56.000 na Goriškem 154.000, na Kranjskem 83.000, na Ko-roškem (pod Italijo) 2000, v Trstu 70.000, v Istri 260.000, v Zadru 7000, na Lastovu, 1500, na Reki 25.000, vsega okroglo 800.000.

Boji Ireev proti Angliji se nadaljujejo. Celo papež se je postavil na stran Ireev. Moral se je nekam nagniti, in tako si je izvolil Iree. Anglija hoče polagoma utruditi Iree, ki se bodo končno za-dovoljili s koncesijami, katere sedaj odklanjajo. Mnogo ljudi je že padlo v teh bojih in narejene je bilo že mnogo škode. Boj Ireev bi bil morda lažji, če ne bi bil na skrajni nacionalistični in verski pod-lagi. Vseeno, Irecem naše simpatije, kajti če dosežejo to, kar zahtevajo danes, še ne bo svoboda, pa bodo spoznali, da je treba za pravo svobodo še kaj drugega kakor neodvisnost od Anglije. In neod-visna od Anglije ni danes nobena država na svetu, ampak več ali manj je vsaka odvisna od nje.

V PRIHODNJI IZDAJI:

KAJ NI ZDRAVEGA V AMERISKEM RADIKALIZMU?

William Z. Foster.

ALI JE RELIGIJA PRENEHALA FUNKCIONIRATI?

Debata.

Slov. delavska

podporna zveza

Ustanovljena dne 26.
avgusta 1908.Inkorporirana 22. aprila
1909 v državi Penn.Združena s Slovensko Narodno Podporno
Jednoto.

CHICAGO, ILL.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 6120 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.

Glavni tajnik: BLAS NOVAK, 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

1. Pom. taj.: FRANK PAVLOČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.

2. Pom. taj.: ANDREJ VIDRICH, R. F. D. Box 4, Johnstown, Pa.

Blagajnik: JOSIP ZELE, 5602 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Pom. Blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: IGNATZ PODVAZNIK, 5315 Butler St., Pittsburgh, Pa.

1. nadzornik: SOPHIA BIRK, 955 Addison Rd., Cleveland, Ohio.

2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERZAN, Box 135, West Mineral, Kans.

1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. 1, Bonanza, Ark.

2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 S. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.
Glavni urad: 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.URADNO GLASILO: PROLETAREC.
3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

PROSVETA.

2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki, so uljudno prošeni pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštinih, Expressnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovijo: Blas Novak, in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Dopisi in razprave S. D. P. Z.

CLEVELAND, O.—Na redni seji društ. Slovenski Bratje, št. 41, SDPZ; se je odobrilo delovanje gl. odbora za preklic pete redne konvencije in delovanje za združitev slovenskih podpornih jedrot in zvez. Nadalje naše društvo apelira na glavni in združevalni odbor, da naj deluje nato, da pride čimprej do zaželjene združitve, četudi nekaterim posameznikom to ni po volji. Naša zveza se je na splošnem glasovanju z veliko večino glasov izrekla za združenje in to naj gl. in združevalni odbor vpoštevata; na vse drugo naj se ne o-

zira. — Nadalje naše društvo protestira proti kapitalističnemu listu Glas Naroda vsled njegovega nesramnega napadanja na našo dino SDPZ. Svetujemo imenovanemu listu, naj pusti našo organizacijo pri miru in tudi blagajna SDPZ. mu naj ne dela toliko pregla-vic. Upamo, da bo članstvo že samo "premufalo" zvezino blagajno, bodisi "natihoma" ali pa "naglas". To je zadeva, ki se tiče le članstva SDPZ., ne pa zga-garskega lista. — Jos. Blatnik, predsednik; Martin Martinšek, tajnik; Frank Kokotec, blagajnik. (Društveni pečat.)

RINGO, KANS. — Na zadnji seji društva Jezero, št. 82, SDPZ, smo razmotrivali o poteku dogodkov, tikajočih se konvencije in združitve naše Zveze, in prišli do zaključka, da je bilo postopanje gl. predsednika v tem oziru pravilno, ker je prihranil več tisočakov organizaciji.

Mi vemo, da se ne more z nikakršnim sklepom ustreči vsem in ni bilo niti v tem slučaju.

Tudi sedanji nasprotniki združenja se bodo uhladili in morda koncem konca še spoznali, da so bili v zmoti. Razumemo, da newyorški dnevnik ne more pisati drugače kot napadati SDPZ., ker mu je bila nekoč molzna krava, sedaj pa so zadnji upi, da bi se je še moglo izkoriščati od newyorških šifkartašev pri "listu slovenskih delavcev", razblinjeni.

Dr. št. 82 se ne ozira na blatenje gl. odbornikov v takem listu, pač pa jim prizna, da so delovali po svojih najboljših močeh v prosep organizacije, katero zastopajo.

Mike Pencei, pred.; Matt Setina, tajnik; Pete Benedict, blagajnik. (Društveni pečat.)

Imena in naslovi uradnikov
društev S. D. P. Z.

Združeni s Slovensko Narodno Podporno Jednoto.

Boritelj, št. 1, Conemaugh, Pa.

Predsednik: Fr. Dremelj, 453 Chestnut St.; tajnik: Bl. Drevovšek, box 302; blagajnik: Martin Jager, box 302. Vsi v Conemaugh, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani av. Alojzija.

"Pomočnik", št. 2, Johnstown, Pa.

Predsednik: John Zupan, 417 Woodland Ave.; tajnik: George Raspotnik, 411 Linden Ave.; blagajnik: Lawrence Znidarski, R. D. 7, box 14A. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Delavskega Doma.

"Zaveznik", št. 3, Franklin Conemaugh, Pa.

Predsednik: Jacob Gabrenja; tajnik in blagajnik: Louis Krašna, box 218, Conemaugh, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Izobraževalnem Domu.

"Zavedni Slovenec", št. 4, Lloydell, Pa.

Predsednik: Frank Cehron; tajnik: George Jakopin, box 76; blagajnik: Frank Sveic, box 191. Vsi v Lloydell, Pa. Seja vsako 1. nedeljo.

Nova Doba, št. 5, Ralphton, Pa.

Predsednik: Frank Kumerdaj; tajnik: Martin Korošec, box 255; blagajnik: Frank Bizjak, box 122. Vsi v Ralphton, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Zvesti Bratje", št. 6, Garrett, Pa.

Predsednik: Joe Grahonja; tajnik in blagajnik: John Kralj, box 227. Vsi v Garrett, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Jedinstvo", št. 7, Claridge, Pa.

Predsednik: Frank Zorman; tajnik: Mihael Baloh, P. O. box 212; blagajnik: Martin Bratkovič, box 173. Vsi v Claridge, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo ob 2. pop. v Slov. Narodnem Domu.

"Zavedni Štajerci", št. 9, Johnstown, Pa.

Predsednik: Fred Horvat; tajnik: Adolf Debeljak, box 55; blagajnik: Karol Cerjak, box 55. Vsi R. F. D. 7, Johnstown, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v Celso, Pa.

"Jasna Poljana", št. 10, Brownfield, Pa.

Predsednik: Jos. Mlakar; tajnik: Anton Steržaj, box 454, Uniontown, Pa.; blagajnik: John Stritar, box 72, Brownfield, Pa. — Seja vsako drugo ned. v mes. ob 2. pop. v Hrvatski dvorani.

"Zarja Svoboda", št. 11, Dunle, Pa.

Predsed.: Andrej Milavec, box 1; tajnik: Frank Kavcic, b. 298; blagajnik: Frank Heršič, box 73; vsi v Lunio, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Slov. Izobr. Doma.

"Danica", št. 12, Hellwood, Pa.

Predsednik: Frank Korele, box 74; tajnik: Joseph Tomašin, box 85; blagajnik: Joseph Zuraj, box 283. Vsi v Hellwood, Pa. — Seja vsako 2. ned. v mes. v prest. Jos. Tomašina.

"Večernica", št. 13, Baggaloy, Pa.

Predsednik: Frank Segula; tajnik: Jacob Povše, box 141, Hostetter, Pa.; blagajnik: Joseph Zahkar, R. F. D. 1, b. 82-a, Latrobe, Pa. Seja vsako drugo nedeljo ob 2. pop. v Slov. Hrv. N. Domu, Hostetter, Pa.

"Slečni Bratje", št. 18, Orient, Pa.

Predsednik: Frank Granc, Box 206, Republic, Pa.; tajnik Joe Kovač, Box 292, Republic, Pa.; blagajnik: Anton Kovačič, box 154, Orient, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v Hrvatskem domu, Republic, Pa.

"Slovan", št. 18, Sopris, Colo.

Predsednik: Anton Marinič; tajnik: Silvester Bernatka; blagajnik: Joseph Valencić. Vsi box 192, Sopris, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo ob 9. uri zjutraj v prostorih sobrata Ivan Končija v Piedmont, Colo.

"Bratstvo", št. 16, Buxton, Iowa.

Predsednik: Frank Kristof, box 24; tajnik: Ferdinand Kočevar; blagajnik: Felix Raspotnik. Vsi R. 1, Eddyville, Iowa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostoru sobrata Felix Raspotnika.

"Zora", št. 17, Akron, Mich.

Predsednik: Gasper Volk; tajnik in blagajnik: Anton Maurich, box 95. Vsi v Akron, Mich. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Zdrženi Bratje", št. 18, Braddock, Pa.

Predsednik: Eugen Mošetič; tajnik: John Rednak, 1013 Talbot Ave., rear; blagajnik: Frank Saje, 609 N. Main St. — Vsi v Braddock, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v litvinski dvorani, 818 Washington Avenue.

"Nada", št. 20, Huntington, Arkansas.

Predsednik: John Morse; tajnik: Frank Herman, box 237; blagajnik: Matija Ogrady, box 89. Vsi v Huntington, Arkansas. — Seja vsako tretjo nedeljo v šolski dvorani.

"Sokol", št. 21, West Mineral, Kansas.

Predsednik: Martin Oberzan; tajnik in blagajnik: Vincent Zolotar, box 61. Vsi West Mineral, Kans. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v Pete Russellnovi dvorani v E. Mineral, Kans.

"Od boja do zmage", št. 22, La Salle, Ill.

Predsednik: Ignac Jordan; tajnik: Frank Gergovič, 835 Crosat St., La Salle, Ill.; blagajnik: Frank Volk, 302 — 8th St., La Salle, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 1. uri pop. v Slov. Nar. Domu.

"Slovenski Bratje", št. 23, Coketon, W. Va.

Predsednik: Anton Pajntar; tajnik: Fr. Kocijan, box 272; blagajnik: Ignac Ponikvar, box 32. Vsi v Thomas, W. Va. — Seja vsako 1. ned. v mes. v Comp. dvorani.

"Ilirija", št. 24, Iselin, Pa.

Predsednik: Ivan Suštar, box 52; tajnik: Math. Zdravec, box 211; blagajnik: Michael Lončar, box 257. Vsi v Iselin, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobr. I. Roglja.

"Delavec", št. 25, Rock Springs, Wyo.

Predsednik: Val. Jugovic; tajnik: Mat. Leskovec, box 547; blagajnik: Mathew Ferlić, 211 Sherman St. Vsi v Rock Springs, Wyo. — Seja vsako drugo nedeljo v Slovenskem Domu.

"Smarnica", št. 26, Export, Pa.

Predsednik: Frank Merlak; tajnik: Math. Torkar, b. 417; blagajnik: Anton Martinček, b. 125. Vsi v Export, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v delavskem domu.

"Mirosljub", št. 27, Diamondville, Wyo.

Predsednik: John Kočevar, b. 71; tajnik: Vincenc Lumpert, b. 52; blagajnik: Jacob Petek, box 51. Vsi v Diamondville, Wyo. — Seja vsako prvo nedeljo v Slovenskem domu v Diamondville, Wyo.

"Jutranja Zarja", št. 29, Meadow Lands, Pa.

Predsednik: Anton Premro; tajnik: Andrej Posega, box 575; blagajnik: Frank Bajc, box 575. Vsi v Meadow Lands, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v Bar Hall.

"Trpin", št. 30, Breezy Hill, Kans.

Predsednik: J. Homec, box 160; tajnik: Stephen Arh, box 3; blagajnik: Josip Zibert, box 115. Vsi R. F. D. 2, Mulberry, Kansas. — Seja vsako tretjo nedeljo ob 2. uri pop. pri bratu A. Adamich.

"Dani se", št. 31, Roslyn, Wash.

Predsednik: Luka Notar; tajnik in blagajnik: Anton Adamich, b. 16. Vsi v Roslyn, Wash. — Seja vsako prvo nedeljo ob 2. uri pop. pri bratu A. Adamichu.

"Zeleni vrt", št. 32, Palisades, Colo.

Predsednik: Jacob Trojar; tajnik: Anton Kladošek, box 613; blagajnik: Jernej Benedik, box 674. Vsi v Palisades, Colo. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu v prostorih Jakob Trojar.

"Slovenska Zastava", št. 33, Jenny Lind, Arkansas.

Predsednik: Louis Grile, box 86; tajnik: Joe Sadar, box 61; blagajnik: Frank Kline, box 117. Vsi v Jenny Lind, Ark. — Seja prvo nedeljo ob 10. uri dop. v društ. dvorani.

"Edinost", št. 34, Yukon, Pa.

Predsednik: Frank Omeje; tajnik in blagajnik: Frank Medved, b. 40. Vsi v Yukon, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Delavskem Domu.

"Planinski Raj", št. 35, Lorain, Ohio.

Pred.: Michael Virant; taj.: Jacob Hepčar, 1649 E. 31. St.; blagajnik: Ivan Primožič, 1712 E. 31st St. Vsi v Lorain, Ohio. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih g. Viranta, 1709 Globe Ave.

"Zdržitelj", št. 36, South Fork, Pa.

Predsednik: Jakob Govekar, box 555; tajnik: Jacob Rupert, 112 Maple St.; blagajnik: Mirko Grgurich, b. 495. Vsi v So. Fork, Pa. — Seja vsako tretje nedelje v dvorani Slov. Izobr. Doma.

"Ljubljana", št. 37, Barberton, O.

Predsednik: Jos Lah; tajnik: Andrew Repar, 1109 N. 4th Street; blagajnik: Frank Skraba, 520 Van St. — Vsi v Barberton, Ohio. Seja vsake drugo nedeljo ob 2. uri pop. na 1109 N. 4th St.

"Dobri Bratje", št. 38, Bridgeport, Ohio.

Predsednik: Frank Androjna; tajnik: Martin Kos, R. F. D. 2, box F; blagajnik: Franc Vočko, box 462. Vsi v Bridgeport, Ohio. Seja vsake prve nedelje ob 8. uri dopoldne v društveni dvorani, Baydsville, Ohio.

"Prva Zvezda", št. 39, Darragh, Pa.

Predsednik: J. Jelović, Darragh, Pa.; tajnik in blagajnik: Frank Golobič, R. D. 2, b. 57, Greensburg, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popold.

"Orel", št. 40, West Newton, Pa.

Predsednik: Andrej Povirk, box 27; tajnik: Frank Merella, R. F. D. 2, box 68; blagajnik: Josef Zorko, RFD. 2, box 114. Vsi v West Newton, Pa. — Seja vsako četrto nedeljo dopoldne za prihodnj. mesec v Slov. Domu v Collinsburg.

"Slovenski Bratje", št. 41, Cleveland, O.

Predsednik: Joseph Blatnik; tajnik: Martin Martinček, R. 2, b. 84, Bedford, O.; blagajnik: Frank Kokotec, 7725 Osage Avenue, Cleveland, O. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. Nar. Domu.

"Mladi Slovenec", št. 42, Oglesby, Ill.

Predsednik: Frank Nadvešnik; tajnik: Hubert Dular, box 297; blagajnik: Joe Legan, b. 11. Vsi v Oglesby, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Mihael Preskar.

"Sava", št. 43, Portage, Pa.

Predsednik: Karol Mejak; taj. in blag.: Fr. Zeman, RD 1, b. 48; Vsi v Portage, Pa. — Seja vsako 2. ned. v mes. v prostorih sobr. Fr. Zamana.

"Prešeren", št. 44, Cliff Mine, Pa.

Predsednik: Alojzij Vidmar, box 57; tajnik: Frank Pivk, box 15; blagajnik: Ferdinand Pregel, box 17; Vsi v Cliff Mine, Pa. — Seja vsake drugo nedeljo v mesecu ob 19. uri dop. v Narodni dvorani.

"Mirni Dom", št. 45, Johnstown, Pa.

Predsednik: Frank Slabe; tajnik: Joseph Intihar, 409 Eight ave.; blag.: Gregor Hreščak, 407 — Eight Ave. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Sv. Cirila in Metoda.

"Zveza", št. 46, Alix, Arkansas.

Predsednik: Mat. Starman; tajnik: Mat. Znidarsic, RFD, b. 79; blagajnik: Jurij Kokal, RFD, box 77. Vsi v Altus, Ark. — Seja vsako drugo nedeljo.

"Slovenski Bratje", št. 47, Avella, Pa.

Predsednik: Tom Svetlik; tajnik: John Vidmar, b. 75; blag.: Frank Shine, box 167. Vsi v Avella, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo pri Martinu Obedu.

"Slovenski Mladenci", št. 48, Aurora, Ill.

Predsednik: John Alster; tajnik: Gasper Ahačič, R. F. D. 1, box 228; blagajnik: J. B. Verbič, 635 Aurora Ave. Vsi v Aurora, Ill. — Seja vsako drugo sredo v mes. v Fox River Social Klub.

"Proletarec", št. 50, Franklin, Kans.

Predsednik: John Pance, b. 145; tajnik in blagajnik: Gasper Leskovitz, box 289. Vsi v Franklin, Kans. Seja vsako prvo nedeljo v dvorani John-a Krenkerja.

"Delavec", št. 51, Cleveland, O.

Predsednik: Edward Braniac; tajnik: Ivan Zalezel, 6402 Orton St.; blagajnik: John Ferjančič, 1098 Norwood Rd. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Slov. Nar. Domu St. Clair ave.

"Ljubljanski Grad", št. 52, DeKalb, Ill.

Predsednik: Frank Prebil; tajnik: Franc Keršič, 1317 Market St.; blagajnik: Franc Keršič, 1317 Market St. Vsi v DeKalb, Ill. Seja vsako drugo nedeljo pri sobratu Fr. Keršiču.

"Slovenski bratje", št. 53, Fairpoint, Ohio.

Predsednik: Frank Rosek; tajnik: Florjan Odlasek, b. 592; blagajnik: Franc Kosa, box 492. Vsi v Fairpoint, Ohio. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu J. Lekianu.

"Vrh Planin", št. 55, Crabtree, Pa.

Predsednik: Martin Jereb, box 92; tajnik in blagajnik: Andrej Jereb, box 92. Vsi v Crabtree Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih sobrata Andr. Jereba.

"Zdrženi Slovani", št. 56, Pittsburgh, Pa.

Predsednik: Anton Hrovat; tajnik: Joseph Dekleva, 4409 Wickliff St.; blagajnik: Vincent Arh, 1 Rickenbach St., N. S. Vsi v Pittsburgh, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 8. uri dopoldne v K. S. D. v Pittsburgh, Pa.

"Čaven", št. 57, Wooster, Ohio.

Predsednik: Martin Cermelj; tajnik: Ciril Stibilj; blagajnik: Frank Cermelj, Vsi box 289, Wooster, Ohio. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobrata Martina Cermelja.

"Rudar", št. 58, Canmore, Alta, Canada.

Predsednik: Mihel Briš; tajnik in blagajnik: Anton Polutnik, box 185, Canmore, Alta, Canada. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih sobrata Anton Polutnik ob 2. uri popoldne.

"Slovenski Fantje", št. 59, Maynard, Ohio.

Predsednik: Jos. Bajda, b. 55; tajnik: Max Jerchin, box 214; blagajnik: Joseph Bajda, b. 55. Vsi v Maynard, O. — Seja vsako drugo nedeljo v dvorani g. J. Hrabaka.

"Slovenski Tabor", št. 60, Moon Run, Pa.

Predsed.: Frank Dolinar, box, 342; taj.: Frank Mochnik, box 133; blag.: Frank Avbelj, b. 185. Vsi v Moon Run, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 1. uri pop. v društveni dvorani.

"Napredni Slovenci", št. 61, Gary, Ind.

Predsednik: Frank Piskur; tajnik: Joseph Vukainich, 2148 Jefferson St.; blagajnik: Sam Bunjevac, 1105 Jefferson St. Vsi v Gary, Ind. — Seja vsako 2. nedeljo v prostorih sobrata Max-a Ueliča, 1125 Washington St.

"Zensko društvo 'Sokol', št. 62, Cleveland, Ohio.

Predsednica: Alojzija Milavec; taj.: Franciška Trežnič, 6815 Bonna Ave.; blagajnica: Frnčiška Lauša, 6121 St. Clair Ave. Vsi v Cleveland, O. — Seja vsak prvi ponedeljek v mesecu v Slov. Narodnem Domu.

"Adamčič in Lunder", št. 63, Hackett, Pa.

Predsednik: Anton Zrinšek; tajnik: Anton Zrinšek, box 58; blagajnik: Frank Mejak, RFD 1, b. 104. Vsi v Finleyville, Pa. Seja vsako prvo nedeljo.

"Bratoljub", št. 64, Milwaukee, Wis.

Predsednik: Frank Kordič, 444 So. Pierce St.; taj. in blag.: John Mohorko, 493 S. Pierce St. — Vsi v Milwaukee, Wis. — Seja vsako drugo nedeljo v dvorani Martina Bevskega, 477 National Ave.

"Bodočnost", št. 65, Staunton, Ill.

Predsa.: Anton Buchner; tajnik: Anton Cop, box 216; blagajnik: Frank Paulich, b. 213. Vsi v Staunton, Ill. Seja vsako 2. nedeljo v mes.

"Franz Shuhmeier", šte. 66, Yala, Kans.

Predsednik: Anton Radi; tajnik: John Roycht; blagajnik: Martin Loh, Val R R 8., v Pittsburg, Kans. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2. pop. v John Dollar-jevi dvorani.

"Naredna Sloga", šte. 67, Seminole, Pa.

Predsednik: Nikolaj Zvonarig, box 63, Distant, Pa.; tajnik: Emil Ganotich, b. 56, Seminole, Pa.; blagajnik: Mike Burelich, box 56, Seminole, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo pri Emilu Ganotichu.

"Združeni Balkan", šte. 68, Clinton, Ind.

Predsednik: Jos. Vidmar, L. b. 441; tajnik: Ignac Musar, box 441; blagajnik: Andrej Cisej, b. 404. — Vsi v Clinton, Indiana. Seja vsako 2. ned. v mes. pri Mr. Charles-u Moskevich-u, N. 7th St., ob 9. dopoldne.

"Orel", šte. 69, Madrid, Ia.

Predsednik: Frank Omeraz, R. 2, b. 32A; tajnik in blagajnik: Frank Omeraz, R. 2, b. 32 A. Vsi v Madrid, Ia. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Schneider.

"Zvesti bratje", šte. 70, New Derry, Pa.

Predsednik: George Stanovitch; tajnik: Jakob Pinoza, box 75; blagajnik: Jos. Penič, b. 22. Vsi v New Derry, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo ob 2. uri popoldne v prostorih sobrata Jos. Peniča, v New Derry.

"Delavec naprej", šte. 71, Bessemer, Pa.

Predsednik: Joseph Jereb; tajnik: Frank Leith, box 327; blagajnik: Louis Hribar, box 128. Vsi v Bessemer, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobrata Martina Mozija v Bessemer, Pa.

"Koscusko", šte. 72, Bankhead, Alta, Canada.

Predsednik: Joseph Spievak; tajnik: Mike Kubica, box 12; blagajnik: Peter Kubany, box 40. Vsi v Bankhead, Alta, Canada. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

"Pod Triglavom", šte. 73, Smithfield, Pa.

Predsednik: John Nedemec; tajnik: Frank Klemenec, R. D. 2, b. 119; blagajnik: John Erzen, R. R. 2, b. 128. — Vsi v Smithfield, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih Fr. Klemenca h. št. 86.

"Kranjski prijatelji", šte. 74, Falls Creek, Pa.

Predsednik: Louis Slak, box 201; tajnik: Louis Slak, box 201; blagajnik: Sophia Urbanč, box 563. — Vsi v Falls Creek, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v prostorih sobrata Alojzija Urbančica, 35 Tenery Road.

"Naprej do Zmaga", šte. 75, Wyano, Pa.

Predsednik: John Golobic; tajnik: John Renko, box 432; blagajnik: Fr. Ravnikar, box 233. Vsi v Wyano, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo ob 2. uri zjutraj v društveni hiši šte. 96.

"Slovenska Cvetlica", šte. 76, Adamsburg, Pa.

Predsednik: John Menart; tajnik: Frank Menart, box 185; blagajnik: John Grum, box 37. Vsi v Adamsburg, Pa. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

"Slovenija", šte. 78, Miller Run, Pa.

Predsednik: Ignatja Pakj; tajnik: Frank Sadar; blagajnik: Frank Sadar, Val box 1, Miller Run, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri sobratu Antonu Beršanu.

"Benairski Slovenci", šte. 79, Bon Air, Pa.

Predsednik: John Medle; tajnik: Peter Bukovec, b. 734, Conemaugh, Pa.; blagajnik: Frank Turšič, b. 153, Conemaugh, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo ob 2. uri pop. v lastnem domu v Bon Air, Pa.

"Sloga", šte. 80, Philadelphia, Pa.

Predsednik: John Petan; tajnik in blagajnik: Joseph Kozola, 1655 Salmon St., Philadelphia, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Prvi Maj", šte. 81, Bishop, Pa.

Predsednik: Jožef Rožanc; tajnik: Andrew Renko, box 143, Cecil, Pa.; blagajnik: Ivan Murgel, b. 138, Cecil, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo ob 2. uri pop. v S. N. D. v Bishop, Pa.

"Jezero", šte. 82, Ringo, Kans.

Predsednik: Mihael Pencel, b. 192; tajnik: Math. Šetina, b. 116; blagajnik: Peter Benedict, b. 172. Vsi Ringo, Kansas. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v dvorani Konzumnega društva.

"Terbanska Dolina", šte. 83, Cleveland, O.

Predsednik: Frank Vrabec; tajnik: Ant. Smith, 6028 St. Clair Ave.; blagajnik: Anton Kadič, 1002 E. 61st St. Vsi v Cleveland, O. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v Grdinovi dvorani št. 2. ob 9. dopoldne.

"Radnici naprej", šte. 84, Farmington, W. Va.

Predsednik: Geo. Kasunič; tajnik: Mata Lauš; blagajnik: Vid Kahanich, Val box 11, Broomfield, W. Va. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v hiši šte. 46.

"Napredek", šte. 85, Skidmore, Kans.

Predsednik: Simon Repovše, R. R. 1, Weir, Kans.; tajnik in blagajnik: Ant. T. Jamnik, R. R. 8, box 63, Columbus, Kans. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri J. Zakrajščku.

"Naprej", Livingstone, Ill., št. 86.

Predsednik: Mike Cirar, b. 106; tajnik: Rudolf Pavliha, box 124; blagajnik: Mihael Stražič, box 677. Vsi v Livingstone, Ill. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v prostorih Ferd. Gorecki.

"Rudeči prapor", šte. 87, Bentleyville, Pa.

Predsednik: Andrej Lovšin, b. 638; tajnik in blagajnik: Alojzij Hmar, box 108. Vsi v Bentleyville, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu Louis-u Hmarju.

"Naprej", šte. 88, Nokomis, Ill.

Predsednik: George Plahutnik, box 531; tajnik in blagajnik: Ivan Kranjc, box 672, Nokomis, Ill. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popold. pri sobr. John-u Kraincu.

"Slovenec", šte. 89, Eckhart Mine, Md.

Predsednik: Anton Stoštin; tajnik: Frank Pošenel, RFD. 1, Eckhart Mine, Md.; blagajnik: Anton Komac, b. 56, Eckhart Mine, Md. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popold. pri sobr. Franku Pošenelu.

"Vstanite Bratje", šte. 90, Gross, Kans.

Predsednik: Ivan Erjavce, b. 52; tajnik in blagajnik: Frank Homaa, box 95; Vsi v Gross, Kans. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Gorjanski hrib", št. 91, Greensburg, Pa.

Predsednik: Louis Lindoš; tajnik: Jos. Šume, R. 1, b. 6; blagajnik: Franc Pirc, R. 7, box 140. Vsi v Greensburg, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Mrs. Mihevc dvorani v Haydenville.

"Združeni Slovani", šte. 92, Girard, Kans.

Predsednik: Anton Potisek, R. 4, b. 133; tajnik in blagajnik: Frank Kravanja, R. 4, box 304. Vsi v Girard, Kans. — Seja vsako 3. ned. v mes. v dvorani North Edison.

"Zmaga", št. 93, Bryant, Okla.

Predsednik: Frank Pirman, box 170, Bryant, Okla.; tajnik in blagajnik: Anton Potokar, box 110, Bryant, Okla. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Union Hall, Victoria Camp.

"Sv. Barbara", št. 95, Standardville, Utah.

Predsednik: Marko Petrič, b. 1621; tajnik: Leo Pirnat, box 1654; blagajnik: Marko Petrič, box 1621. Vsi v Standardville, Utah. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v prost. sobr. A. Cesar.

"Svobodni bratje", šte. 96, Duluth, Minn.

Predsednik: Ivan Pikuš, 9717 McCuen St.; tajnik: Frank Piškur, 308—97th Ave. W.; blagajnik: Michael Spehar, 403—97th Ave. W. Vsi v New Duluth, Minn. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v prostorih sobr. J. Pikušha.

"Temelj Naroda", šte. 97, Rhone, Pa.

Predsednik: Aloja Grošelj, 322 Front St., Rhone, Pa.; tajnik: Frank Pipan, 30 Pine St., Nanticoke, Pa.; blagajnik: Mihael Jarh, 142 Epy St. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Antona Wachules-a, 320 Front St.

"Slovenska Zdržičev", št. 98, Standard, Ill.

Predsednik: Ivan Stare, box 232; tajnik in blagajnik: Ivan Urbančič, box 302. Vsi v Standard, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo po 15. v dvorani Viljem Konstantine.

"Tiha Dolina", šte. 99, Herminie, Pa.

Predsednik: Frank Hribar; tajnik: Frank Stermlan, box 287; blagajnik: Frank Vozel, b. 347. Vsi v Herminie, Pa. — Seja vsako 3. nedeljo v mes.

"Zvezda", šte. 100, Forest City, Pa.

Predsednik: Lorenc Kotar, box 246; tajnik: Matija Kamin, box 491; blagajnik: Martin Muchits, box 537. Vsi v Forest City, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v mestni dvorani.

"Združeni se Slovenec", šte. 101, Midway, Pa.

Predsednik: John Leskovec, box 78; tajnik: Martin Strupek, box 76; blagajnik: Jakob Rupnik, b. 462. Vsi v Midway, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani SNPJ.

"Vodnik", šte. 102, Farrell, Pa.

Predsednik: Matevž Steblaj, b. 841; tajnik: Jernej Okorn, 1108 Beechwood Ave.; blagajnik: Jožef Germ, box 194. Vsi v Farrell, Pa. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v S. D. Domu, 1112 Beechwood Ave.

"S. Ana", št. 103, East Helena, Mont.

Predsednik: Kata Stipič; tajnica: Ivana Andolšek, box 152; blagajnica: Marija Rigler, box 118. Vse v East Helena, Mont. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani.

"Sv. Barbara", šte. 104, Luzerne, Pa.

Predsednik: Frank Podmenik; tajnik: Ant. Osolnik, 868 Bennett Street; blagajnik: Joseph Sperlik, 864 Bennett Street. Vsi v Luzerne, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani "Firemen's Bldg."

"Rdeči Orel", št. 105, White Valley, Pa.

Predsednik: Jurij Previč; tajnik: Anton Rosima, S. R. No. 1, box 142; blagajnik: Andrej Bogataj, box 458. — Vsi v Export, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Kr. Slov. Domu, White Valley.

"Livada", št. 106, Bear Creek, Mont.

Predsednik: M. Rihar, b. 57; tajnik: Frank Golob, box 220; blagajnik: Jožef Tomšič, box 68. Vsi v Bear Creek, Mont. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. Del. Domu.

"Slovenski Dom", št. 107, Homer City, Pa.

Predsednik: Filip Krašček, box 245; tajnik: Anton Glavan, box 275; blagajnik: Anton Kalister, b. 489. Vsi v Homer City, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. N. D.

"Triglav", šte. 108, Chisholm, Minn.

Predsednik: Jos. Ostruh; tajnik: Anton Pustolenšek, 213 W. Chestnut St.; blagajnik: Frank Vidmar, 323 W. Poplar St. Vsi v Chisholm, Minn. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Jana Graheka.

"Nova Domovina", šte. 109, Cherokee, Kans.

Predsednik: Leopold Preločnik, box 278; tajnik: Ivan Telban, b. 169; blagajnik: Frank Premk, box 21. Vsi v Cherokee, Kans. Seja vsako 2. ned. v mes. v Leo Preločnikovi dvorani.

"Slovenska Navada", šte. 110, Hartford, Ark.

Predsednik: Frank Dolinšek, box 39; tajnik: Ivan Zimmerman, RFD 1, b. 2, West; blagajnik: Jos. Hribar, box 1. Vsi v Hartford, Ar. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu pri sobr. J. Hribarju.

"Šte. 111, Duryea, Pa.

Predsednik: Andrew Strukel, 276 Columbia St.; tajnik: Fr. Caheven, 410 Fauster St.; blagajnik: Jakob Brezelnik, 198 Cherry St. Vsi v Duryea, Pa. Seja vsako prvo soboto v mesecu v John Wasta Hall.

"Triglav", šte. 112, Detroit, Mich.

Predsednik: Anton Janežič, 519 Kern Ave.; tajnik: Jos. Bežič, 161 Victor Ave. H. P.; blagajnik: Charles Perušek, 161 Victor Ave. H. P. Vsi v Detroit, Mich. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v Victoria Hall, 424 Ferry ave. E.

"Sloga", šte. 114, Blackton, Ala.

Predsednik: Joseph Kren, P. O. B. 23 W.; tajnik in blagajnik: J. Kulovitz, box 253, West. Vsi v Blackton, Ala. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri sobr. J. Kulovitz-u.

"Svoboda", šte. 116, Willock, Pa.

Predsednik: Ivan Jane, box 85; tajnik: Anton Sotler, box 212; blagajnik: Anton Pirc, b. 115. Vsi v Willock, Pa. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v dvorani Willock Social Ass'n.

"Za združenje", šte. 117, Broughton, Pa.

Predsednik: Mihael Mali, box 155; tajnik: John Dolinar, b. 35; blagajnik: Ivan Gitnik, box 186. Vsi v Broughton, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v lastni dvorani.

"Sv. Barbara", št. 118, Fleming, Kans.
Predsednik: Joseph Gerant; tajnik: Anton Skubic, RR 2, box 64, Pittsburg, Kans.; blagajnik: Fr. Linc, RR 2, Cherokee, Kans. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v Fr. Špeharjevi dvorani.

"Svoboda", št. 119, Jack's Ville, Kans.
Predsednik: Jakob Baloh, RR 8, box 88; tajnik in blagajnik: Silvester Sraj, R. R. 2, b. 199, Mulberry, Kans.

"Slovenski Bratje", št. 120, Gilbert, Minn.
Predsednik: Frank Podrask, box 94, Gilbert, Minn.; tajnik: Frank Press, box 627 Gilbert, Minn.; blagajnik: Jerney Maček, box 133, McKinley, Minn. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Združeni Slovenci", št. 121, Little Falls, N. Y.
Predsednik: Frank Borštner; tajnik: Frank Malevasi, box 327; blagajnik: Anton Mlinar, 3 Cord St. Vsi v Little Falls, N. Y. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v društvenem domu 18 Selley Island.

"Jugoslavia", št. 122, Imperial, Pa.
Predsednik: Joseph Ule, box 91; tajnik John Mahudel, box 13; blagajnik: Jakob Dolinar, box 226. — Vsi v Imperial, Pa. — Seja vsako 2. ned. ob 10 uri dop. v Slov. Domu.

"Lincoln", št. 123, Springfield, Ill.
Predsednik: John Goršek, 414 W. Hay St.; tajnik: Josef F. Kren, 1900 E. Stuart St.; blagajnik: Anton Kušnik, 1201 So. 19th St. Vsi v Springfield, Ill. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. Nar. Domu.

"Zlata Zarja", št. 124, Primero, Colo.
Predsednik: Ivan Tomšič, box 461; tajnik in blagajnik: Luka Berkant, box 411. Vsi v Primero, Colo. Seja vsako 2. ned. v mes.

"Rožna Dolina", št. 125, Burdine, Pa.
Predsednik: John Markovita, b. 243, Burdine, Pa.; tajnik: Vincenc Vidmar, box 41-M, Presto, Pa.; blagajnik: Ignac Krek, box 67, Presto, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. dvorani, v Presto, Pa.

"Sv. Barbara", št. 126, Cleveland, Ohio.
Predsednik: Anton Bokal, 727 E. 157 St.; tajnik: Vincent Blasko, 643 E. 160th St.; blagajnik: Frank Saso, 679 E. 159th St. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako 2. ned. v mes. v Slov. Domu, 15810 Holmes Ave.

"Slovenski Bratje", št. 127, Irwin, Pa.
Predsednik: Jos. Benigar; tajnik in blag.: Matevž Brennik, RFD. 2, b. 132. Vsi v Irwin, Pa. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

"Slovenski Bratje", št. 128, Indianapolis, Ind.
Predsednik: Louis Banič; tajnik: Frank Luxar, 760 Haugh St.; blagajnik: Jacob Lekše, 929 Ketschan St. Vsi v Indianapolis, Ind. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v S. N. Domu.

"Sv. Barbara", št. 130, Eveleth, Minn.
Predsednik: Anton Rahne, b. 173; tajnik: Ant. Fritz, 110 Grand Ave.; blagajnik: John Rahne, 426 Fill ave. Vsi v Eveleth, Minn. Seja vsako 2. ned. v mes. v Moose dvorani.

"Sv. Barbara", št. 131, Calumet, Mich.
Predsednik: Jos. Dragman; tajnik: Joseph Weiss, 4054 Accorn St. (Yellow Jacket); blagajnik: Joseph Štebernjak, 511 5th St. Vsi v Calumet, Mich. — Seja vsako prvo ned. v mes.

"Zarja Svoboda", št. 133, Leadville, Colo.
Predsednik: Joe Klun; tajnik: Mark Popović; blagajnik: John Fajdiga. Vsi v Leadville, Colo., box 389. — Seja vsakega 12tega v mesecu.

"Slovenec", št. 134, Vandling, Pa.
Predsednik: Jos. Cebular; tajnik: John Skrbec, box 217; blagajnik: Joseph Jerin, box 88. — Vsi v Vandling, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slavček", št. 135, Oak View, Colo.
Predsednik: John Strumbel; tajnik in blagajnik: Alojzij Zupan, box 34 Vsi v Oak View, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Ojsterca", št. 136, Dietz, Wyo.
Predsednik: Tomaz Pirc; tajnik: Ivan Pečovnik; blagajnik: Fr. Voler. Vsi box 62, Dietz, Wyo. — Seja vsako drugo ned. v mesecu. v Somerset dvorani.

"Sava", št. 138, Somerset, Colo.
Predsednik: Josip Kralj, box 42; tajnik: Alojzij Zumeck, box 157; blagajnik: Mihael Karnelj; box 134. Vsi v Somerset, Colo. — Seja vsako 1. ned. v mes. v Somerset Hall.

"Združeni Sobratje", št. 139, Universal, Pa.
Predsednik: Ivan Demkar, box 204; tajnik: Pavel Kokal, box 172; blagajnik: Tom. Previg, b. 12. Vsi v Universal, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. N. D.

"Slovenski Bratje", št. 140, Pineville, Minn.
Predsednik: August Filipčič; tajnik: Frank Bezek, box 425, Bivabik, Minn.; blagajnik: Val Bezek, b. 231, Bivabik, Minn. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri Val Bezek.

"Priatelj delavcev", št. 141, Sublet, Wyo.
Predsednik: John Janiček, b. 126; tajnik: Jos. Rakun, box 85; blagajnik: Frank Kumpre, box 146. Vsi v Sublet, Wyo. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2. uri popol. v Fr. Cirey dvorani.

"Zapadni Vrt", št. 142, Winter Quarters, Utah.
Predsednik: Vincenc Raunakar, box 191; tajnik in blagajnik: Leo Kosa, box 116. Vsi Winter Quarters, Utah. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri Anton Pistotniku.

"Zvon", št. 143, Dodson, Md.
Predsednik: John Milavec; tajnik: Max Selak, box 45; blagajnik: Jurij Rihtaršič, box 36. — Vsi v Dodson, Md. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v hiši št. 38.

"Slovensko-Hrvatski Bratje", št. 144, Graysland, Pa.
Preds.: Jos. Saroc; tajnik: Jacob Zupančič, b. 59, Masontown, Pa.; blagajnik: Martin Zigar, b. 562, Masontown, Pa. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v dvorani M. Ziglerja.

"Sv. Barbara", št. 145, Joliet, Ill.
Predsednik: Frank Hočevar, 1120 N. Broadway; tajnik: Alojzij Martinčič, 1410 Center St.; blagajnik: Ignac Kostelev, 748 Sumeth Street. Vsi v Joliet, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v stari šoli.

"Sobratje naprej", št. 146, Penna. Sta., Pa.
Predsednik: Simon Grošelj, box 123; tajnik: Tomaž Salamec, b. 123; blagajnik: Frank Pittner, box 104. Vsi v Penna. Sta., Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slovenski bratje", št. 147, Frontenac, Kans.
Predsednik: Ivan Tratar, box 97; tajnik: Louis Slapšak, b. 8; blagajnik: Karol Slapšak, box 11. Vsi v Frontenac, Kans. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v dvorani združene prodajalne.

"Narodna Zmaga", št. 148, Cuddy, Pa.
Predsednik: John Jenko; tajnik: Matija Galižič, box 267; blagajnik: Lovrenc Bašelj, box 131. Vsi v Cuddy, Pa. Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2 uri opold. pri sobratu L. Bašelu.

"Sloga", št. 149, East Palestine, Ohio.
Predsednik: Anton Jurjavčič; tajnik in blagajnik: John Božič, P. O. box 162. Vsi v East Palestine, Ohio. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri dop. pri br. John-u Božiču.

"Slovan", št. 150, Slovan, Pa.
Predsednik: Mih Klenovšek, box 169, Atlasburg, Pa.; tajnik in blagajnik: John Pirh, box 77, Slovan, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

"Postojinska Jama", št. 151, Delagua, Colo.
Predsednik: Anton Udovič; tajnik: Andrej Milavec, box 88; blagajnik: Anton Bergoč, b. 135. Vsi v Delagua, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Union Hall.

"Napredni Radnici", št. 152, Johnstown, Pa.
Predsednik: Joseph Bačani; tajnik: Viktor Horvat, 726 Maple Ave.; blagajnik: Vincent Jaglič, 122nd and Maple Ave. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu, 726 Maple Ave.

"Rudeči Prapor", št. 153, Southview, Pa.
Predsednik: Anton Struna; tajnik in blag.: Ferd. Zelent, b. 8. Vsi v Southview, Pa. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Slov. Nar. Domu.

"Jugoslavia", št. 154, Sugarite, N. Mex.
Preds.: Ivan Kash, b. 115; tajnik: Fr. Lukandič, b. 88; blagajnik: Anton Podboj, box 8. Vsi v Sugarite, N. Mex. Seja vsako 2. sredo v mes. ob 7. uri pop.

"Jugoslavija", št. 155, Klein, Mont.
Predsednik: Max Poljak, L. b. 12; tajnik in blag.: Mike Kriv, box 135. Vsi v Klein, Mont. — Seja vsako drugo ned. v mes. ob 2. uri pop. v Republic Hall.

"Šopek Vjole", št. 156, Cleveland, O.
Predsednik: Aug. Botko; tajnik: Andrej Likar, 3601 Independence road; blagajnik: Jos. Zorn, 3826 Bading Ave. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako 3. ned. v mes.

Opomba: Tajnike društev, ki najdejo kakšno pomoto, izostalo tistih, katerih društveno poročilo je pomanjkljivo, prosim, da mi nemudoma sporoče, da se nedostatki v imeniku ki izide priobčajo popravijo.

S sobratskim pozdravom
Blai. Novak, tajnik S. D. P. Z.
Združena s Slovensko Narodno Podporno Jednoto.

V vročih poletnih mesecih se navadno ohladi agitacija. Časi pa so taki, da se ne bi smela uhladiti, v kolikor se tiče socialističnega gibanja med našim delavstvom. Nadaljujte s pridobivanjem novih članov JSZ. in novih naročnikov Proletarec.

TRI VRSTE HVALE.

Colton pravi: "Jaz poznam tri vrste hvale: Hvala, katero dajemo močnejšemu iz strahu, hvala, katero izražamo slabotnemu vsled zanimanja in koristi, in hvala, katero dajemo onemu, ki jo zasluži." — Čitajte naslednje pismo, katero smo prejeli dne 4. aprila t. l. iz Avery, Idaho, od Mihael Trohe: "Jaz sem mislil, da bom moral iti v bolnišnico; pa Trinerjevo grenko vino mi je pomagalo da sem danes popolnoma zdrav. Delam zopet lahko in z želodecem nimam več sitnosti. To vino je v resnici izborno zdravilo" — Brezdvomno in gotovo je ta hvala izražena domačemu zdravilu po nekem bolniku iz zaslužnega priznavanja. Ta bolnik se je prepričal kot tisoči drugih, da je Trinerjevo grenko zdravilno vino izborno želodčno zdravilo. Ako imate slab okus, ako ste zabasani, ako vas boli glava itd. idite k lekarnarju ali prodajalcu zdravil in zahtevajte pristno (originalno) Trinerjevo grenko vino! Lekarnar vam bo dal pojasnila še o drugih Trinerjevih zdravilih: o Trinerjevem Linimentu, Trinerjevemu olajševalcu kašlja (Triner's Cough Sedative) itd. Ta zdravila so v slučaju potrebe pri hiši vedno dobrodošla.

(Adv.)

CENIK KNJIG

ki jih ima v zalogi Proletarec:

Leposlovne knjige, romani, povesti in ertice.	
Naša leta, (Milan Pugelj)	1.00
Krpanova kobila, (Jos. C. Oblak)	.85
Episki Tine Gramontove, (Vlad. Levstik) vez. v plat.	1.00
Gošje gnezdo, (Vladimir Levstik) vezana v platno ..	1.00
Kmečke povesti, (Florijan Golar)	.75
Zajednici, (Ivan Molek), povest, 304 strani, vezana v platno ..	1.75
Anfisa, (Leonid Andrejev), drama v štirih dejanjih ..	.60
Jurkica Agičeva, (Ks. Šandor-Gjalski), povest, 360 strani, broširana 90c, vezana v platno ..	1.30
Fug. (P. Chocholoušek), zgodovinski roman, 616 strani, broširana \$1.10, vezana v platno ..	1.60
Vitez iz Rdeče hiše, (Aleksander Dumas star.), zgodovinski roman, 504 strani, broširana \$1.00, vezana v platno ..	1.50
Udovica, (I. E. Tomić), povest, 330 strani, broširana 90c, vezana v platno ..	1.30
Don Correa, (G. Keller), roman	.50
V zarje Vidove, (Oton Zupančič), poezije ..	.50

Znanstvene razprave, politični in gospodarsko socialni spisi, učne in druge knjige in brošure.

Za staro pravdo, (Fran Erjavec)	.60
Naš jezik, (Dr. Joža Glonar), znanstvena razprava o slovenskem jeziku ..	.50
Slovenski pravopis, (Dr. A. Breznik) ..	.50
Glavni statistički podatki države SHS, (Dr. Jože Rus) ..	.30
Zakon biogenetike, (J. Howard Moore, prev. I. M.) ..	1.50
Štetovna vojna in odgovornost socializma, (Etbin Kristan) ..	.80
V novo deželo, (Etbin Kristan) ..	.30
V dobi klerikalizma, (Liberatus) ..	.20
Katoliška cerkev in socializem ..	.30
Kdo uničuje proizvodnjo v malem ..	.20
Social. knjižnica, (Dva snopiča) in "Naša bogastva" ..	.10
Zadruga prodajalna ali konsum ..	.10
O konsumnih društvih ..	.15

Razno.

Najnovejšje informacije o dobavi državljanstva Zedinjenih držav	.40
---	-----

Spoved papeža Aleksandra VI.	.20
Ameriški družinski koledar, vezan v platno, letnik 1919, 50c; letnik 1920, 65c; letnik 1921,	1.00
"Proletarec", vezan, letnik 1919, \$6.00; vezan, letnik 1920 ..	7.00

Angleške knjige.

100%. (Upton Sinclair). Povest patrijota	1.20
The Brass Check, (Upton Sinclair). Študija ameriškega žurnalizma, broširana 60c; vezana v platno ..	1.20
The Profits of Religion. Razprava o izrabljanju ver za privatne interese ..	1.20

Naročilom priložite poštni ali ekspresni money order, ček ali gotovino. Za manjša naročila lahko pošljete poštne znamke.

PROLETAREC,

3639 W. 26th St.

Chicago, Ill.

Iz Londona prihaja vest, da zavezniške vlade zahtevajo od ogrskega regenta Horthyja, da mora resignirati, ob enem pa mora Ogrska dobiti koalicijsko vlado, v kateri bodo reprezentirane vse večje stranke. Baje so ogrski veleposetniki nameravali proglasiti Horthyja za kralja, toda so na svojem zadnjem kongresu ta načrt še odložili.

Če je kaj resnice na vesti, da zahtevajo zavezniški njegov odstop, je dvomljivo, kajti Horthy vodi politiko, kakršno mu narekuje francoska diplomacija. Izključno ni, da je imel ta ogrski načelnik bele garde še kake postranske intrige, ki se ne dopadejo gospodom v Londonu in Parizu. Če odstopi, ne bo ogrsko ljudstvo z njim ničesar izgubilo.

Če bi slovensko delavstvo imelo socialistični list z deset tisoč naročniki, bi bila J. S. Z. organizacija z več tisoč člani. Kajti list je najboljše agitacijsko sredstvo. Širite svoj tisk.

J. KORECEK 1244 WEST 18th STREET
CHICAGO, ILLINOIS

TRGOVINA Z
ŽELEZNINO

ČESKÁ KOSA

Ceske Kose, importirane iz starega kraja, cena ..	\$2.75
Češki importirani arp.	\$.95
Klepalno kladivo in babca ..	1.60
Nakosilče ..	.35

Importirane Solingerjeve angleške britve, garantirane ..	\$4.95
Importirane Solingerjeve britve ..	3.50
Solingerjeve poniklane škarje ..	2.50
Škarje iz angleškega jekla ..	1.80
Jermen za brušenje britev ..	2.50
Jermen drugega izdelka za brušenje britev ..	1.85

Stroj za striženje las ..	3.50
Stroj za striženje las št. 1 ..	1.95

Pišite po naš cenik najboljših vsakojakih pušk.

1/2 palca debelosti mehke cinkove cevi ..	.45	čevlji
1/2 palca debelosti bakrene cevi ..	.35	"
1/2 palca debelosti bakrene spojene cevi ..	.75	kos
Veliki bakreni ližaki ..	.65	"

Zastonj damo vsakemu, ki kupi britvo od nas en brusilni kamen.

Obličite našo trgovino, da vidite našo bogato zalogo železnine, orodja itd. Za naročila po pošti priložite money order ali "cashier's check".

NAROČITE!

Za \$5.00 pošljemo sledeče knjige:

Anfisa, drama v štirih dejanjih, spisal Leonid Andrejev; cena 60c;

Za staro pravdo, spisal Fran Erjavec, cena 60c;

Svetovna vojna in odgovornost socializma, Etbin Kristan, cena 80c;

V novo deželo, Etbin Kristan, cena 30c;

Katoliška cerkev in socializem, cena 30c;

Don Correa, roman, cena 30c;

Jug, zgodovinski roman, 616 strani, vezan v platno, cena \$1.60;

Vitez iz Rdeče hiše, zgodovinski roman, 504 strani, vezan v platno, cena \$1.50; skupaj \$6.00. Vse te knjige vam pošljemo za \$5, poštne prosto. Naročila pošljite Proletarcu.

Izšla je nova knjižica **NAJNOVEJSE INFORMACIJE O DOBAVI DRŽAVLJANSTVA ZEDINJENIH DRŽAV**. Vsakdo, ki želi postati ameriški državljan, bo dobil v tej knjižici vse potrebne informacije. Poleg slovenskega ima ta knjižica tudi angleško besedilo. Naročila pošljite Proletarcu.

Oglašajte priredbe vaših klubov in društev tudi v Proletarcu. Ako jih oglašate v drugih listih, zakaj jih ne bi tudi v Proletarcu, ki je glasilo in last slovenskega delavstva, organiziranega v J. S. Z.?

Telefon Canal 4340

Jugoslovanska trgovina s cvetlicami

V trgovini vedno sveže cvetlice za ples, svatbe, pogrebe itd.

Imamo zaprte in odprte avtomobile za krste, poroke, pogrebe in za vse druge potrebe.

VINKO ARBANAS

1320 W. 18th St., Chicago, Ill.

Med Throop in Blue Island Ave.

Slovenec priporočamo v posejanje

KAVARNO MERKUR

3551 W. — 26th St.

(v bližini urada SNPJ., S. R. Z. in Proletarca.)

Dobra kuhinja : : : : :

: : : : : Dobra postrežba.

KARL GLASER, imeitelj.

Občinstvu priporočamo v naklonjenost krojaško delavnico

Božidar Knafl

1313 West 19th Street

Chicago, Ill.

Cene zmerne delo trpežno in lično

Popravljamo, čistimo in likamo

Kadar...

Kadar mislite na potovanje v stari kraj;

kadar želite poslati svojim starokrajskim sorodnikom, prijateljem ali znancom denar,

ali kadar imate kak drug posel s starim krajem,

obrnite se na trdko

ZAKRAJSEK & CESAREK

70—9th AVE.

NEW YORK, N. Y.

JOSEPH C. WILIMOVSKY Urar, Zlatar, Optik

Solidno blago po zmernih cenah

1840 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL. Tel. Canal 60

Najstarejša zlatarska trgovina na Blue Island Ave.

FARME

V PINETOWN, NORTH CAROLINA

ZA POJASNILA PIŠITE:

A. H. SKUBIC & CO., PINETOWN, N. Carolina.

Severova zdravila vzdržujejo
zdravje v družinah.

**Ali je vaš jezik
pobeljen?**

Ako ja, vzemite to naznanje kot za
svarilo. Jezik, ki je pokrit z belo ali
rjavo plastjo navadno pomeni, da
so v neredu jetra in prebavni
aparati.

**Severa's
Balzol**

(preje Severov Življenski balzam)
in balzamske tableti, kakor tudi te-
kočina in tableti skupaj, popravi
tako pokvarjenost. Popravi jetra,
povzroča tek in uredi prebavo.
Pravo zdravilo za ponavljajoča se
mrptja. Cena 85c. Pri lekarjih.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

John Plhak & Co.

1151-1153 W. 18th Street

Chicago,
Illinois.

Modna trgo-
vina. Velika
zaloga moš-
kih, ženskih
oblek, izde-
lanih po
najmoder-
nejšem kro-
ju. Cene
nizke.

CARL STROVER
LAWYER
and
COUNSELLOR

133 W. Washington Street.
CHICAGO, ILLINOIS.
Telefon: Main 3989.

MODERNA KNJIGOVEZNICA.

1919 Blue Island Ave.,
Chicago, Ill.

Okusno, hitro in trpežno dela za
privatnike in društva. Sprejemamo
naročila tudi izven mesta.

Imamo moderne stroje. Nizke cene
in poštena postrežba.

H. L. BATEK in RUD. ŠEJNA,
Lastnika.

"Ker je socializem prepričan,
da so v kapitalističnem sistemu
vzroki vojne, mora prihajati do
zaključka, do katerega resnično
prihaja: Pogoji je, da se odpravi
kapitalistični sistem; posledica bo,
da minejo vojne."—E. Kristan v
knjigi "Svetovna vojna in odgo-
vornost socializma"; stane 80c in
se naroča pri Proletarcu.

Naročite knjige "Za staro prav-
do" in "Don Correa". Obe pošlje-
mo za 90c.

SLOVENC

pristopajte k
**SLOVENSKI NARODNI POD-
PORN JEDNOTI.**

Naročite si dnevnik "Prosveta".
List stane za celo leto \$5,
pol leta pa \$2.50.

Vstanavljajte nova društva.
Deset članov(ic) je treba za
novo društvo. Naslov za list in
za tajništvo je: 2657 So. Lawn-
dale Ave., Chicago, Ill.

Edini slovenski pogrebni

MARTIN BARETINČIČ

324 BROAD STREET

Tel. 1475

JOHNSTOWN, PA.

**Mi pošiljamo denar v
vse kraje Slovenije,**

**Hrvatske,
Srbije,
Dalmacije,
in**

**druge dele
Jugoslavije.**

Vse denarne pošiljave garantiramo.

American State Bank

1825-1827 Blue Island Avenue,
CHICAGO, ILL.

J. F. Štepina, pred.

A. J. Krasa, blagajnik.

Jugoslovanski pogrebnik in balzamovač

Naša trdka je opremljena z vsemi potrebnostmi, ki pridejo v poštev pri balzamiranju in ureditvi pogrebov.

Za tiste, ki nimajo doma prostora za postavljanje mrtvaških odrov, imamo urejeno posebno kapelo.

Na razpolago kočije in avtomobili ob vsakem času.

JOSIP PAVLAK, lastnik,

1814 So. Throp St. Chicago, Ill.

Telefon Canal 5903.

Naznam bratom
Slovincem, Hrvat-
tom in Srbom, da
sem odprl moderno

KROJAŠKO DELAVNICO

Izdelujemo vsakovrstna
moška in ženska obla-
čila, čistimo, likamo in
popravljamo.

Izdelujemo tudi sokolske
kroje in nabavljamo so-
kolske potrebščine.
Solidno delo, cene zmer-
ne. Slavnemu občinstvu
se priporočam v naklo-
njenost.

Frank Novosel

KROJAČ

1113 W. 18th St

Chicago, Illinois

EDINA JUGOSLOVANSKA
TVORNICA SMODK

NATION'S CIGAR CO.

Jos. N. Bazdaric

1707 S. Racine Ave.

Chicago, Illinois.

Tel. Canal 1400.

Podružnica: St. Louis, Mo.

Izdelujemo najboljše vrste smodke,

*Nation One Shot
Liberty T-A-P
Nature's Best Beldina
Rosa Del Lego Wedge*

Vprašajte za naš cenik.

ANTON KARA

1161 W. 18th St.

CHICAGO, ILL.

Trgovina s čevlji

V zalogi potrebščine za
čevljarje.

CENE NIZKE
POSTREŽBA TOČNA

Slavnemu občinstvu se
priporočam v
naklonjenost

ANTON KARA